

MARKUS

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

CHAPTER 1

Nyoe kheueh Haba Gét keuhai Isa, Aneuëk Allah.

- 2** Haba Gét nyoe awaiphon geutuléh lé Nabi Yesaya lagée nyoe, " 'Nyoe kheueh utosan ulôn,' kheun po teu Allah; 'Ulôn kirém jihnyan leubeh ilée nibak Gata, mangat jihnyan jipeuhah rot ueh keu Gata.'
- 3** Na ureuëng nyang meuhôî-meuhôî di padang pasi, 'Peusiab kheueh rot ueh keu Tuhan; peusaré kheueh rot-rot nyan jeuet mangat bak Geujak.' "
- 4** Lagée nyang teutuléh nyan, meunan kheueh teuka Nabi Yahya lam padang pasi. Gobnyan geupumanö manusia dan geupeusampoe haba nyang teuka nibak Po teu Allah. "Gata harôh tobat nibak mandum desya-desya gata dan harôh teupumanö, mangat Po teu Allah geupeu amphon gata," meunan kheueh geupeugah lé Nabi Yahya.
- 5** Mandum ureuëng nyang teuka nibak Yodea dan banda di Yerusalem jijak ubak Nabi Yahya dan jideungoe peue nyang geupeugah lé Nabi Yahya nyan. Laju awaknyan jiaku banmandum desya-desya jih, dan Nabi Yahya laju geupumanö awaknyan lam Krueng Yordan.
- 6** Nabi Yahya geungui peukayan nyang teupeugét nibak bulée unta. Taloe keuieng gobnyan teupeugét nibak kulét, peunajoh gobnyan daruet ngon meulisan uteuen.
- 7** Gobnyan geupeusampoe haba nyang lagée nyoe, "Singoh óh ka lheueh ulôn, teuma teuka ureuëng nyang leubeh rayeuk nibak ulôn. Keu lôn tukui lôn ploih taloe sipatu Gobnyan pih hana jeuet lôn peubuet."
- 8** Ulôn pumanö gata deungan ié, teuma Gobnyan geupumanö gata ngon Roh Po teu Allah."
- 9** Bak watée nyan Isa teuka nibak Nazaret u Galilea, dan Nabi Yahya Pumanö watée nyan na Gobnyan bak Krueng Yordan, lam Krueng Yordan nyan kheueh Isa geupumanö lé Nabi Yahya.
- 10** Meunan Isa geuteungoh lam krueng nyan, deuh laju geungieng langét teuhah dan Roh Allah geutron lagée cicém mirah pati u ateueh Gobnyan.
- 11** Dan óh lheueh nyan teudeungoe su Po teu Allah nyang geupeugah lagée nyoe, "Gata kheueh Aneuëk Ulôn nyang Ulôn gaséh. Gata nyang peugalak that nibak até Lôn."
- 12** Bagaih that óh lheueh nyan Roh Allah laju geuba Isa u padang pasi.
- 13** Peuet ploh uroe Gobnyan lam padang pasi nyan, ji-ujoe lé Iblih. Meunan cit deungan beulatang kleut na meusajan Gobnyan disinan, dan dumna malaikat geupeutimang Gobnyan.
- 14** Óh ka lheueh Nabi Yahya Pumanö jipeutamong lam glab, Isa laju geujak u Galilea, dan geupeusampoe laju Haba Gét nyang teuka nibak Allah disinan.

15 Kheun Gobnyan, "Watée jih ka troh, Allah sigra geumat peurintah. Tobat kheueh nibak banmandum desya-desya gata, dan peucaya kheueh ubak Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah!"

16 Watée Isa teungoh geujak bak panté Danau Galilea, leumah laju geungieng dua droe neulayan, neulayan nyan na kheueh Simon dan adoe jih nyang nan Andreas. Awaknyan teungoh jeue eungkot lam danau nyan.

17 Isa geupeugah ubak awaknyan, "Seutôt kheueh ulôn, ulôn teuma lôn purunoe gata pakriban cara jih teujeue manusia."

18 Hana jipike panyang bandua awaknyan laju jiseutôt Isa dan jeue jihnyan hana jipako jitenggai disinan.

19 Isa geujak laju, deuh teuma geungieng dua droe teuk adoe aduen, nyang nan jih sidroe Yakobus dan Yahya, awaknyan bandua aneuëk Zebedeus. Watée Isa troh keunan, geungieng awaknyan teungoh cob jeue lam peurahô jih.

20 Isa langsung geutawök awaknyan. Bandua awaknyan laju jitron lam peurahô sira jitenggai ureuëng syiek ngon ureuëng-ureuëng laén nyang pajoh gaji bak gobnyan. Dan awaknyan laju jiseutôt Isa.

21 Isa ngon murit-murit Gobnyan laju troh u banda Kapernaum. Bak uroe Sabat seulanjut jih, Isa geutamong lam saboh rumoh iébadat laju geuseumeubeuet disinan.

22 Ureuëng-ureuëng nyang deungoe Gobnyan hireuen watée jideungoe cara Gobnyan seumeubeuet. Sabab, Gobnyan geuseumeubeuet deungan peunoh wibawa, hana lagée gurée-gurée agama nyang laén.

23 Bak watée nyan na sidroe ureuëng nyang ka jitamong roh jeuhet laju jitamong lam rumoh iébadat, óh troh keunan laju jidumpék ngon su meutaga,

24 "Hei Isa ureuëng Nazaret, peue keuneuk ta peubuet atueuh kamoe nyoe? Droeneueh jak keunoe keuneuk peubinasa kamoe? Ulôn kuteupeu soe Droeneueh nyan: Droeneueh kheueh utosan nyang suci nyang teuka nibak Po teu Allah!"

25 "Seungab!" geudhôt lé Isa ubak roh jeuhet nyan, "teubiet laju lam tuboh ureuëng!"

26 Teuma di roh jeuhet nyan laju jiyok-yok tuboh ureuëng nyan sihabéh seuneuga, óh Iheueh nyan laju jiteubiet lam tuboh ureuëng nyan sira jidumpék.

27 Banmandum ureuëng nyang na disinan hireuen lumpah na, sampoe awaknyan jimarit sabe keudroe-droe, "Hei, peue bala nyoe? Saboh peungajaran nyang barô! Deungan peunoh wibawa gobnyan hase geupeurintah roh-roh jeuhet jiteubiet lam ureuëng nyan, dan jihnyan taát ubak Gobnyan!"

28 Teuma haba keuhai Isa bagaih that meatabu bansaboh Galilea.

29 Isa ngon murit-murit Gobnyan laju geuttinggai rumoh iébadat nyan dan geujak laju u rumoh Simon dan Andreas. Yakobus ngon Yahya geujak cit meusajan awaknyan.

30 Mak tuan Simon teungoh sakét deumam bak teumpat éh. Watée Isa ngon murit-murit Gobnyan geutamong lam rumoh nyan, ubak Isa laju jibri téé hainyan.

31 Ban geudeungoe nyan, Isa laju geujak ubak tuan Simon nyan, laju geumat jaroe ureuëng nyan, laju geutulóng peubeudôh ureuëng nyan. Watée nyan cit teuma ureuëng nyan ka puléh deumam dan laju jitulóng peutimang awaknyan.

32 Óh seupôt uroe, watée mata uroe ka jilhog, di ureuëng ramé laju jiba ubak Isa mandum ureuëng sakét dan nyang jitamong roh jeuhet.

33 Banmandum peunduduek banda nyan ka meusapat dileuen rumoh nyan.

34 Dan Isa laju geupeu ubat banmandum ureuëng nyang keunong meubagoe rupa peunyakét, dan geu use bubena roh-roh jeuhet. Gobnyan hana geubri idhin roh-roh jeuhet nyan jipeugah haba, sabab jihnyan jiteupeu soe Gobnyan.

35 Óh singoh beungoh, watée mantong suboh that, Isa geubeudôh geuttinggai laju rumoh nyan. Gobnyan geujak u teumpat nyang sungue diluwa banda, laju geumeudoá bak teumpat nyang sungue nyan.

36 Teuma lé Simon dan rakan-rakan gobnyan jijak mita gobnyan.

37 Dan watée awaknyan ka meurumpok ngon gobnyan, awaknyan jipeugah, "Banmandum ureuëng teungoh jimita bapak."

38 Teuma geujawueub lé Isa, "Jak geutanyoe tajak laju u banda-banda nyang na ban sikeulileng. Ulôn harôh lôn khutubah bak teumpat nyan, sabab nyan kheueh meukeusut ulôn teuka keunoe."

39 Sabab nyan Isa geujak ho-ho mantong bansaboh Galilea, dan geukhutubah bak rumoh-rumoh iébadat sira geu use bubena roh-roh jeuhet.

40 Sidroe ureuëng meupeunyakét kulét nyang ka lumpah that parah jijak ubak Isa. Sira jimeuteuôt ureuëng nyan jipeugah, "Meunyoe Bapak neutém, Bapak jeuet Bapak peupuléh ulôn."

41 Isa weueh óh geungieng ureuëng nyan. Jadi, Gobnyan laju geumat ureuëng nyan sira geupeugah, "Ulôn tem, beupuléh kheueh gata!"

42 Watée nyan cit teuma peunyakét ureuëng nyan gadôh dan laju puléh.

43 Dan Isa laju geuyuejak ureuëng nyan sira geupeu ingat lagée nyoe,

44 "Awaih, bék peugah-peugah bak soe mantong, teuma gata jak kheueh ubak imeum, dan gata lakée gobnyan keu geupeubeutôi bahwa gata ka puléh. Dan sibagoe gata ka puléh, gata sie kheueh keureubeuen lagée nyang ka geupeurintah lé Nabi Musa, sibagoe bukeuti bak ureuëng laén bahwa gata beutôi-beutôi ka puléh."

45 Teuma di ureuëng nyan jijak, hana putôh-putôh jicalitra bak gob keujadian nyan Isa hana hase geutamong lam banda seucara trang-trang. Gobnyan teuma tinggai diluwa banda bak teumpat-

CHAPTER 2

Na padub uroe teuma óh Iheueh nyan Isa geugisa u Kapernaum. Teuma meutabu kheueh haba bahwa Gobnyan na di rumoh.

2 Ureuëng ramé jijak bak Gobnyan. Awaknyan meusapat disinan Sampoe ka hana le teumpat. Bak babah pintoe pih ka peunoh meusak ngon ureuëng. Dan Isa pih laju geupeusampoe haba nibak Po teu Allah ubak awaknyan.

3 Teungoh gobnyan geupeugah haba, na peuet droe ureuëng jigulam sidroe ureuëng lapée jiba ubak Isa.

4 Teuma sabab ureuëng jai lumpah na, awaknyan hana hase jipeurab ubak Gobnyan. Teuma, awaknyan laju jireulôh bubong paih bak teumpat Isa teungoh peugah haba. Óh Iheueh nyan awaknyan laju jipeutron ureuëng lapée nyan meusigoe ngon tika éh jih.

5 Watée geungieng lé Isa padub na rayeuk iman awaknyan, Gobnyan laju geupeugah ubak ureuëng lapée nyan, "Aneuék ulôn, desya gata ka teupeu amphon."

6 Na padub droe gurée-gurée agama nyang teungoh duek disinan, ka jipeuphon jiteumanyong lam até,

7 "Lumpah that ajam babah ureuëng nyan jijeuet peugah lagée nyan! Jihnyaan ka jihina Po teu Allah. Soe nyang jeuet peu amphon desya, meunyoe kon Po teu Allah keudroe?"

8 Watée nyan cit teuma Isa geuteupeue pikeran awaknyan. Laju Gobnyan geupeugah lagée nyoe, "Pakon gata teumanyong meunan lam até gata?

- ⁹ Toh nyang leubeh mudah teupeugah, 'Desya gata ka teupeu amphon', atawa teupeugah, 'Beudôh kheueh, gulong kheueh tika gata dan jak kheueh'?
- ¹⁰ Teuma jinoenyoe Ulôn bri bukeuti keu gata bahwa ateuah bumoe nyoe Aneuëk Manusia na kuasa jipeu amphon desya." Dan laju Isa geupeugah ubak ureuëng lapée nyan lagée nyoe,
- ¹¹ "Beudôh kheueh, gulong tika gata dan jakwoe kheueh!"
- ¹² Ureuëng lapée nyan laju jibeudôh sira jigulong tika jih jiteubiet laju dan mandum ureuëng ramé jingieng ateuah ureuëng nyan. Ureuëng-ureuëng laén teuhireuen-hireuen laju jipujoe Po teu Allah. Kheun awaknyan, "Gohlom na tangieng keujadian nyang lagée nyoe!"
- ¹³ Isa geugisa lom u panté Danau Galilea. Jai that ureuëng jijak ubak Gobnyan, dan Gobnyan laju geupeubeuet awaknyan.
- ¹⁴ Teungoh Isa geujak nibak teumpat nyan, gobnyan geukalon sidroe ureuëng tukang kutéb cukée nyang nan jih Lewi, aneuëk Alfeus, teungoh jiduek lam kantô cukée. "Seutôt kheueh ulôn," Kheun Isa ubak ureuëng nyan. Teuma ureuëng Lewi nyan laju jidong dan jijak laju jiseutôt Isa.
- ¹⁵ Watée Isa teungoh geumakheun di rumoh Lewi, teuka kheueh keunan ureuëng-ureuëng tukang kutéb cukée nyang laén dan ureuëng-ureuëng nyang jianggab hana gét lé masyarakat jimakheun meusajan ngon Isa dan murit-murit Gobnyan. Sabab ramé that lamkawan awaknyan nyang seutôt Isa.
- ¹⁶ Na padub droe gurée-gurée agama nibak golongan ureuëng Farisi geukalon Isa teungoh makheun meusajan-sajan ngon ureuëng-ureuëng kutéb cukée nyan dan ureuëng-ureuëng nyang jianggab hana gét nyan. Teuma lé awaknyan laju jitanyong ubak murit-murit Isa, "Pakon gurée gata jipajoh bu meusajan ngon ureuëng-ureuëng kutéb cukée dan ureuëng-ureuëng nyang hana gét nyan?"
- ¹⁷ Isa teudeungoe peue nyang jitanyong lé awaknyan, laju geujawueb lagée nyoe, "Ureuëng nyang seuhat hana peureulée dokto; nyang peureulée dokto na kheueh ureuëng sakét. Ulôn teuka bukon lôn tawök ureuëng nyang jianggab droe jih gét, teuma ureuëng nyang jianggab hina."
- ¹⁸ Bak saboh watée murit-murit Nabi Yahya Pumanö dan ureuëng-ureuëng Farisi teungoh puasa. Dan na nyang jijak ubak Isa sira jitanyong lagée nyoe, "Pakon murit Nabi Yahya Pumanö dan murit ureuëng Farisi jipuasa, seudangkan murit Bapak hana?"
- ¹⁹ Geujawueb lé Isa, "Bak teumpat khanuri ureuëng meukawen, peu kheueh jamé-jamé nyang troh nyan hana jimakheun? Meunyoe linto agam mantong na meusajan ngon awaknyan, teuntée awaknyan jimakheun.
- ²⁰ Teuma trok teuka watée jih linto agam nyan jicok nibak awaknyan. Bak watée nyan barô kheueh awaknyan hana jimakheun.
- ²¹ Hana ureuëng nyang tampai bajée tuha ngon ija barô. Sabab ija sinampai nyan teuma kunyuét laju teupriek bajée nyan, deungon na lagée nyan akibat jih beukah bajée teutampai nyan leubeh raya.
- ²² Meunan cit hana ureuëng nyang rô ié anggô barô lam baluem kulét nyang ka tuha. Sabab ngon ié anggô nyang barô nyan jeuet keusabab baluem nyan beukah. Keuneulheueh jih bandua nyan teuböh. Ié anggô nyang barô harôh teuroe lam baluem nyang barô!"
- ²³ Bak siuroe-uroe Sabat, watée Isa teungoh geujak rot lam lampôh gandom, murit-murit Gobnyan laju jipot boh gandom nyan.
- ²⁴ Di ureuëng Farisi laju jipeugah ubak Isa, "Pakon murit-murit Droeneueh ji iengkeue

huköm agama geutanyoe, deungon cara jipeubuet buet nyang teutam bak uroe Sabat?"

25 Geujawueub lé Isa, "Peu kheueh gohlom na gata beuet peue nyang geupeubuet lé Nabi Daud, watée Abyatar teungoh meutugaih jeuet keu imeum agong. Watée Nabi Daud dan ureuëng-ureuëng deuk, dan hana peunajoh sapeue, gobnyan geutamong lam Baét Tuhan, laju geupajoh ruti nyang ka teupeuseumah keu Allah. Dan ruti nyan pih geubri ubak ureuëng-ureuëng gobnyan. Padahai meunurot agama geutanyoe, imeum-imeum mantong nyang jeuet pajoh ruti nyan."

26 Geupeugah lom lé Isa, "Uroe Sabat teupeugét keu manusia; bukon manusia keu uroe Sabat.

27 Jadi, Aneuëk Manusia na kuasa, bah kheueh nyan atueh uroe Sabat."

CHAPTER 3

Isa geugisa lom u rumoh iébadat. Disinan na sidroe ureuëng nyang lapée jaroe jih siblaih.

2 Disinan na ureuëng nyang teungoh jimita-mita keusalahan Isa, mangat na rot jigadu peue-peue buet Gobnyan nyang salah. Jadi awaknya hana putôh-putôh jipeurati Gobnyan peu kheueh Isa nyan geupeu puléh ureuëng bak uroe Sabat.

3 Isa geupeugah ubak ureuëng nyang jaroe jih lapée siblaih nyan, "Dong keunoe, dikeue ulôn."

4 Óh lheueh nyan laju geutanyong ubak ureuëng nyang na disinan, "Meunurot ajaran agama, peue nyang jeuet tapeubuet bak uroe Sabat? Peubuet nyang jroh atawa peubuet nyang jeuhet? Peuseulamat manusia atawa poh maté manusia?" Awaknya seungab mantong.

5 Deungon beungéh Isa laju geungieng ban sikeulileng Geuh, teuma Gobnyan seudeh cit, sabab awaknya lumpah kréuh ulée. Laju geupeugah ubak ureuëng nyan, "Sunyueng keunoe jaroe gata." Ureuëng nyan laju jisunyueng jaroe jih, dan saát nyan cit jaroe ureuëng nyan puléh.

6 Teuma lé ureuëng-ureuëng Farisi laju jitinggai rumoh iébadat nyan, dan jijak mupakat laju ngon na padub droe ureuëng-ureuëng raja Herodes, keuneuk jipeumaté Isa.

7 Isa dan murit-murit gobnyan laju geusurot ubak binéh Danau Galilea. Teuma jai lumpah na ureuëng Galilea jiseutôt Isa, dan ramé cit nyang teuka nibak Yudea,

8 nibak Yerusalem, nibak daerah Idumea, dan nibak daerah siblaih u timu Yordan, dan nibak keulileng banda Tirus dan Sidon. Awaknya banmandum jijak ubak Isa, sabab awaknya jideungoe keuhai-hai nyang ka geupeubuet.

9 Ureuëng nyang teuka nyan ramé that-that, sampoe Isa geuyue seudia peurahô ubak murit-murit Gobnyan, sabab pat tateupeue teuma Gobnyanjisak-sak lé ureuëng ramé nyan.

10 Ramé that ureuëng sakét nyang geupeu puléh, sampoe banmandum ureuëng sakét meusak-sak jiuseuha jipeurab ubak Gobnyan mangat meuteumé jimat Gobnyan.

11 Dan ureuëng-ureuëng nyang ka jitamong roh jeuhet, tieb-tieb jingieng atueh Gobnyan, laju jisujut dikeue Gobnyan sira jidumpék, "Droeneueh kheueh Aneuëk Po teu Allah!"

12 Teuma lé Isa sagai-sagai hana geubri peugah ubak roh-roh jeuhet nyan soe Gobnyan.

13 Óh lheueh nyan Isa geu ék u atueh saboh bukét, laju geuhôi ureuëng-ureuëng nyang geugalak. Ureuëng-ureuëng nyang geutawök nyan laju jijak ubak Gobnyan,

14 ureuëng-ureuëng nyang ka jijak ubak Gobnyan laju geupiléh dua blaih droe. Kheun Gobnyan, "Ulôn piléh gatanyoe, mangat gata taseutôt ho-ho mantong nyang ulôn jak, dan ulôn kirém gata keu gata jak peusampoe Haba Gét nyoe nyang teuka nibak Po teu Allah,

- 15** dan gata teuma meuteumé kuasa keu gata use roh jeuhet."
- 16** Nyoe kheueh nan-nan ban dua blaih droe nyan: Simon (nyang teuhôi Petrus), Yakobus dan Yahya syedara gobnyan,
- 17** na kheueh aneuëk-aneuëk Zebedeus (awaknyan geuboh nan Boanerges makna jih, "aneuëk geulanteue"),
- 18** Andreas, Filipus, Bartolomeus, Matius, Tomas, Yakobus bin Alfeus, Tadeus, Simon si Patriot,
- 19** dan Yudas Iskariot nyang khianat Isa.
- 20** Óh lheueh nyan Isa geuwoe u rumoh Geuh. Teuma di ureuëng ramé teuka lom meusapat, sampoe Isa dan mandum murit-murit Gobnyan hana meuteumé geupajoh bu.
- 21** Ureuëng-ureuëng nyang na disinan jipeugah, "Jih nyan kapungoe!" Dan watée keuluwarga Gobnyan geudeungoe hai nyan, awaknyan laju jijak keuneuk cok Gobnyan.
- 22** Gurée-gurée agama nyang teuka nibak Yerusalem jipeugah, "Ureuëng nyan ka jitamong Beelzebul! Pang ulée roh-roh jeuhet nyan kheueh nyang bri kuasa ubak jihnyan mangat jeuet jiuse roh jeuhet."
- 23** Teuma lé Isa laju geutawök ureuëng ramé nyan, laju geucalitra ubak awaknyan na padubboh miseue. "Panena mungken roh jeuhet ji-use roh jeuhet," kheun Isa.
- 24** "Meunyoe lam saboh nanggroe teubagi lam peureute-peureute nyang sabe jimeumusoh, nanggroe nyan hana hase meuteun.
- 25** Dan meunyoe lam saboh keuluwarga hana haba sipakat dan anggota-anggota keuluwarga nyan sabe lam karu hana sapeue kheun, keuluwarga nyan teuma hanco.
- 26** Meunyoe lam keurajeuen Iblih sabe meusugang dan meukoh-koh reupang, keurajeuen nyan hana treb meuteun dan teuma gadôh hana meubeukaih.
- 27** Hana meusidroe pih nyang hase jitamong lam rumoh ureuëng nyang teuga dan jireupah hareuta jih meunyoe hana ji-ikat leubeh ilée ureuëng teuga nyan. Óh lheueh nyan, barô kheueh hase jicok mandum atra ureuëng nyan.
- 28** Beutateupeue kheueh! Meunyoe ureuëng jipeubuet desya dan jipeugah haba meuhina, ureuëng nyang lagée nyan jeuet teupeu amphon.
- 29** Teuma meunyoe jihnyan jihina roh Allah, ureuëng nyan hana jeuet le teupeu amphon! Sabab nyang jihina nyan na kheueh desya nyang keukai." (
- 30** Isa geupeugah meunan sabab na ureuëng nyang peugah Isa kajitamong roh jeuhet.)
- 31** Óh lheueh nyan Mak ngon syedara-syedara Isa geujak ubak Gobnyan. Awaknyan geupreh diluwa geuyue bak sidroe ureuëng jeuet jihôi Isa.
- 32** Watée nyan ureuëng ramé nyang teungoh duek bansikeulileng Isa. Awaknyan jipeugah ubak Gobnyan, "Pak, mak dan syedara-syedara bapak na diluwa. Awaknyan geumita Bapak."
- 33** Gejaweueb lé Isa, "Soe mak Ulôn? Soe kheueh syedara-syedara Lôn?"
- 34** Óh lheueh nyan laju geungieng bak ureuëng-ureuëng nyang duek bansikeulileng Gobnyan laju geupeugah, "Nyoe kheueh mak dan syedara-syedara Lôn!"
- 35** Ureuëng nyang jipeubuet keuheundak Allah, nyan kheueh syedara Lôn nyang agam, syedara Lôn nyang inong, dan mak Ulôn."

CHAPTER 4

Isa geuseumeubeuet lom di panté Danau Galilea. Ramé lumpah na ureuëng nyang hudom Gobnyan disinan. Sabab nyan Gobnyan laju geujak duek lam peurahô nyang na ateueh ié, dan ureuëng ramé nyan jidong bak binéh danau.

2 Dan Isa laju geupeurunoe meubagoe hai ubak awaknyan deungon geupeu guna miseue-miseue. Meunoe kheueh cara jih geupeurunoe awaknyan.

3 "Deungoe kheueh nyoe! Na sidroe ureuëng meutani jitabu bijéh."

4 Watée ureuëng nyang teungoh teumabu, na bijéh nyang rhot bak rot ueh. Laju teuka cicém dan bijéh nyan jicatuek sampoe habéh.

5 Na teuma nyang rhot bak teumpat nyang meubatée-batée tanoh jih cit bacut. Bijéh-bijéh nyan laju timoh sabab kureueng tanoh,

6 teuma watée mata uroe ka ji ék, tarôk-tarôk nyang timoh nyan laju layée dan laju tho óh lheueh nyan laju maté sabab ukeue jih hana lhok jitamong.

7 Na teuma bijéh nyang rhot lam tamah meuduro. Tamah meuduro nyan laju timoh dan jiginton tarôk-tarôk nyan sampoe hana meuhase jimuboh.

8 Teuma na cit bijéh nyang rhot ateueh tanoh nyang subo. Bijéh nyan timoh, laju rayeuk dan laju jimuboh, na nyang lhée ploh, na nyang nam ploh, dan na nyang sireutôh go lipat."

9 Óh ka lheueh geucalitra miseue-miseue nyan, Isa geupeugah lom, "Meunyoe na geulinyueng, deungoe kheueh!"

10 Watée Isa ka tinggi sidroe, ureuëng-ureuëng nyang ka jideungoe peue-peue nyang ka geupeubeuet, laju jijak ubak Gobnyan meusajan-sajan ngon bandua blaih droe murit-murit Gobnyan. Awaknyan laju jilakée ubak Isa mangat geutém peugah makna miseue-miseue nyan.

11 Teuma Isa laju geupeugah ubak awaknyan, "Ubak gata ka geubri anugeurah keu gata teupeu rahsia pakriban Po teu Allah geumat peurintah. Teuma ureuëng-ureuëng nyang geupeurunoe ngon miseue-miseue,

12 mangat 'Awaknyan sabe jipeurati teuma hana jiteupeu peue nyang teujadi, awaknyan sabé jideungoe, teuma hana muphom, nyoe na mangat awaknyan bék jingieng dan bék muphom dan bék jijak ubak Po teu Allah dan Po teu Allah geupeu amphon awaknyan.' "

13 Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak awaknyan lagée nyoe, "Meunyoe gatanyoe hana tamuphom miseue, pakriban gata jeuet gata peuphom miseue nyang laén?

14 Nyang teumabu nyan na kheueh ureuëng nyang peusiab haba nibak Po teu Allah.

15 Bijéh nyang rhot bak rot ueh nyan na kheueh miseue ureuëng nyang jideungoe haba keuhai pakriban Allah geumat peurintah. Meunan jideungoe, Iblîh teuka laju jicok peue nyang ka teutabu lam até ureuëng nyan.

16 Bijéh nyang rhot bak teumpat nyang meubatée-batée miseue ureuëng nyang deungoe haba nyan, dan laju jiteurimong ngon galak até.

17 Teuma haba nyan hana meu-ukeue lam até awaknyan, seuhingga hana treb meuteuen. Meunan awaknyan meuteumé sosah atawa ji-iénanya sabab haba nyan, laju awaknyan murtat.

18 Bijéh nyang rhot lam tamah meuduro nyan miseue ureuëng nyang jideungoe haba nyan,

19 teuma khawate keuhai udeb awaknyan dan meuheuét keuneuk udeb mewáh. Nafeusu keu meubagoe rupa jitamong lam até awaknyan. Sabab nyan haba nibak Po teu Allah teuseupet lam até awaknyan, sampoe hana jeuet keu boh.

20 Dan bijéh nyang rhot bak tanoh nyang subo miseue jih ureuëng nyang deungoe haba nyan dan laju jiteurimong, awaknyan jimuboh jai that, na nyang lhée ploh, na nyang nam

ploh, dan na nyang sireutôh goe lipat hase jih."

21 Óh lheueh nyan Isa geupeugah lom, "Peu kheueh na ureuëng nyang peuhu panyöt laju jitôb ngon guci, atawa jikeubah dimiyueb teumpat éh? Peu kheueh hana jikeubah panyöt jihnyan bak gaki panyöt?

22 Hana nyang teusöm nyang hana deuh teukalon; dan hana nyang teurahsia nyang hana hase teubongkar.

23 Sabab nyan meunyoe na punyueng, deungoe kheueh!"

24 Geupeugah lom lé Isa, "Ngieng kheueh peue nyang gata deungoe nyoe! Sineupat nyang gata peuguna keu ureuëng laén teuma geupeu guna cit lé Allah keu gata dan leubeh lé nibak nyan.

25 Sabab ureuëng nyang ka lheueh na, teuma geubri leubeh nibak nyang na; teuma keu ureuëng nyang hana, bacut nyang mantong na bak ureuëng nyan geucok lom teuma."

26 Isa geusambong lom haba Gobnyan, "Meunyoe Po teu Allah nyang mat peurintah sibagoe raja, keuadaan jih jeuet teuboh miseue lagée ureuëng nyang tabu bijéh bak ladang jih keudroe.

27 Óh watée malam ureuëng nyan ji-éh; óh beungoh uroe jibeudôh. Dan teungoh lagée nyan bijéh-bijéh nyang ka jitabu nyan laju udeb dan rayeuk. Teuma pakriban jeuet jih bijéh-bijéh nyan jitimoh dan rayeuk, ureuëng nyan hana jiteupeu.

28 Tanoh nyan kheueh nyang deungan keudroe jih nyang peuteubiet hase: phon-phon that tangke jih, óh lheueh nyan aneuék jih laju jeuet keuboh.

29 Dan meunyoe gandom nyan ka masak, di ureuëng pih ka jipeuphon koh ngon sadeueb sabab ka troh watée jih keu teukoh."

30 "Meunyoe Allah nyang mat peurintah, ngon peue tanyoe jeuet tacok bandengan?" geutanyong lé Isa lom. "Cuntoh peu kheueh nyang jeuet tapeuguna keu tapeutrang hainyan?

31 Meunyoe Allah nyang mat peurintah, keuadaan jih na kheueh lagée miseue nyoe: Sineuk bijéh sisawi laju jicok lé gob dan jipula laju bak tanoh. Bijéh sisawi na kheueh bijéh nyang paleng ubit nyang na lam donya.

32 Teuma meunyoe ka timoh, bijéh nyan ka jeuet keu kayée nyang paleng rayeuk di teungoh-teungoh kayée nyang laén. Cabeueng-cabeueng jih luhu-luhu sampoe mubagoe cicém jijakdong keunan, dan jipeugét eumpung dimiyueb cabeueng nyang luhu nyan."

33 Meunan kheueh cara jih Isa geupeurunoe gob deungan cara geuboh miseue lagée nyang ka geupeugah nyan, meunyoe awaknyan jeuet jiwaham.

34 Isa sabe geupeu guna miseue meunyoe Gobnyan geupeurunoe awaknyan. Teuma meunyoe Gobnyan keudroe ngon murit-murit Gobnyan, geupeugah banmandum ubak awaknyan.

35 Watée seupôt nyan cit teuma, Isa geupeugah ubak murit-murit Geuh, "jak kheueh tameulayeue u meurandeh danau."

36 Teuma Isa laju geu-ék atueuh peurahô, dan murit-murit Gobnyan jitinggai ureuëng ramé bak binéh danau, laju ji-ék atueuh peurahô nyang geu-ék lé Isa. Peurahô-peurahô laén na cit nibak teumpat nyan. Óh lheueh nyan Isa dan murit-murit Gobnyan laju geumeulayeue.

37 Hana treb watée jih awaknyan geumeulayeue, teuka kheueh angén badée nyang lumpah teuga. Umbak raya laju jipoh atueuh peurahô dan ié pih ka jitamong lam peurahô nyan sampoe-sampoe peurahô nyan rab peunoh ngon ié.

38 Bak si ulikot peurahô nyan Isa teungoh geu-ék ulée Geuh geupeusadeue atueuh bantai. Murit-murit Gobnyan laju jipeugoe. Jipeugah lé awaknyan, "Bapak Gurée, peu

kheueh Bapak hana neupakoe, tanyoe lam bala?"

39 Isa geubeudôh, laju geudhôt angén nyan, dan geupeugah teuma ubak danau, "lem, seungab kheueh!" Angén pih seungab, dan danau ka teunang lagée nyang ka.

40 Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak murit-murit Geuhnyan, "Pakon gata teumakot? Pakon gata hana tapeucaya ubak ulôn"?

41 Teuma awaknyan meutamah teumakot laju jimarit sabe keudroe-droe, "Soe kheueh nyang sibeuna jih ureuëng nyoe, sampoe angén ngon umbak pih jitaát ubak Gobnyan."

CHAPTER 5

Oóh lheueh nyan Isa dan murit-murit Gobnyan laju troh u meurandeh Danau Galilea, bak daerah Gerasa.

2 Meunan Isa geutron lam peurahô, jijak laju ubak Gobnyan sidroe ureuëng agam nyang banjiteubiet lam guha-guha jirat ureuëng maté.

3 Ureuëng nyan ka jikuasa lé roh jeuhet dan tinggai bak jirat-jirat ureuëng maté. Ureuëng nyan ka hana hasse le teu ikat; bah kheueh ngon ikat jih nyan ranté, hana cit meuguna.

4 Ka kayém that gaki dan jaroe ureuëng nyan teubeuleunggu ngon ranté, teuma bandum ranté-ranté nyan putôh jireut, dan beuso nyang na bak gaki jih pih hase jipeupatah. Ureuëng nyan teuga lumpah na seuhingga hana meusidroepi nyang hase jimat ureuëng nyan.

5 Uroe ngon malam ureuëng nyan meuwot-wot dilampôh jirat dan bak bukét-bukét, sira jiklik-klik dan ji krôk-krôk tuboh jih ngon batée.

6 Watée jingieng rot jiôh Isa ka teuka, ureuëng nyan jiplueng-plueng dan laju jisujut dikeue Isa.

7 Ngon su nyang teuga sira jidumpék ureuëng nyan jipeugah, "Isa. Aneuëk Allah Nyang Mahamanyang! Peue keuneuk Droeneueh peubuet atueuh ulôn nyoe? Deumi Allah, ulôn lakée bék Droeneueh seksa ulôn!" (

8 Ureuëng nyan jipeugah lagée nyan sabab Isa geupeugah ubak ureuëng nyan, "Roh jeuhet, teubiet laju lam tuboh ureuëng nyoe!")

9 Dan Isa laju geutanyong bak ureuëng nyan, "Soe nan gata?" Jaweueb ureuëng nyan, "Nan ulôn 'Legiun' -- sabab kamoe nyoe ramé lagoena!"

10 Meu-ulang-ulang jilakée lé ureuëng nyan mangat Isa bék geuyue teubiet roh-roh jeuhet nyan nibak daerah nyan.

11 Bak binéh teumpat nyan jai lumpahna bui-bui nyang teungoh jimita eumpeuen bak barieh gunong.

12 Roh-roh jeuhet nyan jilakée ubak Isa, "Neuyue kheueh ubak kamoe jeuet kamoe tamong lam tuboh bui-bui nyan."

13 Dan Isa situju. Teuma mandum roh-roh jeuhet nyan laju jiteubiet lam tuboh ureuëng nyan dan jitamong laju lam tuboh bui-bui nyang na disinan. Banmandum kawan bui nyan laju jiplueng dan jigrob nibak binéh reuleueng lam danau -- lam banmandum, mandum bui-bui nyan na kira-kira dua ribée boh bui.

14 Ureuëng-ureuëng nyang rabe bui laju jiplueng, laju jipeugah peue nyang ka jingieng nyan lam banda-banda dan gampông-gampông nyang na didaerah nyan. Dan di ureuëng nyang ka jideungoe habanyan pih laju jiteubiet jijak kalon peue nyang ka teujadi.

15 Awaknyan jijak ubak Isa, jingieng laju ureuëng nyang yoh baroekan jitamong roh jeuhet nyan, teungoh jiduek disinan. Ureuëng nyan ka jisok peukayan, dan pikiran jih pih ka sampoereuna. Teuma awaknyan mandum ka jeuet teumakot.

16 Ureuëng-ureuëng nyang ka jingieng keudroe peue nyang ka teujadi ateueh ureuëng nyan dan bui-bui nyan jicalitra peue nyang ka teujadi.

17 Dan peunduduek nyang na didaerah nyan pih laju jilakée ubak Isa mangat Gobnyan geuttinggai laju daerah nyan.

18 Watée Isa geu-ék ateueh peurahô, ureuëng nyang bunoe jikuasa lé roh jeuhet nyan jilakée ubak Isa, mangat jeuet jiseutôt.

19 Teuma lé Isa hana geubri, kheun Gobnyan, "Jakwoe kheueh dan peugah laju bak waréh kawöm gata peue nyang ka geupeubuet lé Tuhan keu gata dan padub na jroh jih Gobnyan ateueh gata!"

20 Ureuëng nyan pih laju jijak, dan jicalitra laju phon lam daerah Siploh boh Banda peue nyang ka geupeubuet lé Isa ateueh jihnyan. Banmandum ureuëng hireuen jideungoe nyan.

21 Isa geugisa lom u meurandeh danau. Bak binéh danau nyan, ramé that ureuëng jijak hudom bansilingka Gobnyan.

22 Jipeurab kheueh ubak Gobnyan sidroe ureuëng nyang nan jih Yairus. Ureuëng nyan na kheueh sidroe ureuëng nyang jeuet keupimpénan rumoh iébadat nyang na di banda nyan. Watée ureuëng nyan jingieng Isa, ureuëng nyan laju jisujut dikeue Gobnyan,

23 laju jilakée deungan meuharab that-that, "Pak, aneuëk inong lôn brat that sakét. Ulôn meuharab bapak neutem jakmat aneuëk ulôn nyan, mangat aneuëk nyan puléh dan bék maté!"

24 Teuma Isa laju geujak meusigoe ngon Yairus nyan. Ramé that-that ureuëng nyang seutôt Gobnyan dan jisak-sak jueub-jueub sagoe.

25 Lamkawan nyan na teuma sidroe ureuëng inong nyang ka dua blaih thon sakét meudarah nyang na hubongan jih ngon darah he.

26 Mandum atra keukayaan jih ka habéh jipeuguna keu uengkoh meu-ubat bak dokto-dokto, teuma bandum nyan hana nyang hase jipeupuléh Gobnyan, nyang na peunyakét ureuëng nyan meutamah brat.

27 Ureuëng inong nyan ka le that jideungoe keuhai Isa. Dan lamkawan ureuëng ramé nyan, ureuëng nyan jipeurab laju ubak Isa nibak likot,

28 sabab ureuëng nyan jipike lagée nyoe, "Asai meuteumé lôn cukéh jubah Gobnyan, ulôn teuma puléh!"

29 Laju jicukéh bajée jubah Isa, watée nyan cit teuma peunyakét meudarah nyan puléh. Ureuëng nyan laju jirasa bahwa jihnyan ka puléh.

30 Bak watée nyan cit teuma Isa teurasa bahwa na teunaga nyang teubiet nibak lam tuboh Gobnyan. Teuma laju geungieng lamkawan ureuëng ramé nyan laju geutanyong, "Soe nyang mat bajée jubah Lôn?"

31 Murit-murit Gobnyan jipeugah, "Ci Bapak ngieng keudroe pakriban jai jih manusia meusak-sak. Dan Bapak mantong cit neutanyong, soe nyang mat Bapak?"

32 Teuma Isa teutab geungieng bansikeulileng Gobnyan keu geuteupeue soe nyang ka mat bajée jubah Gobnyan.

33 Ureuëng inong nyan nyang teupeu peue nyang ka teujadi ateueh droe jihnyan, deungan yo dan teumakot laju jisujut dikeue Isa dan jimeungaku banmandum nyan.

34 Dan Isa laju geupeugah ubak inong nyan, "Aneuëk Ulôn, sabab gata peucaya keu Ulôn, gata puléh! Jak kheueh laju deungan seulamat. Gata ka puléh banmandum!"

35 Teungoh Isa mantong geupeugah haba, na padub droe peulayan teuka nibak rumoh Yairus sira jipeugah, "Aneuëk inong amphon nyang sakét nyan ka meuninggai donya," kheun awaknyan ubak Yairus. "Bék le Amphon peuhék Bapak Gurée nyoe."

36 Hana jipakoe peue nyang ka jipeugah lé ureuëng nyan ubak Yairus Isa laju geupeugah, "Bék yo, peucaya kheueh!"

37 Isa geujak laju, hana geubri meusidroe ureuëng pih nyang jeuet jijak ngon Gobnyan, seulaén Petrus, Yakobus dan Yahya ngon syedara jih.

38 Watée ka troh u rumoh Yairus, geukalon lé Isa keuadaan rumoh nyan gét that subra, dan geudeungoe su ureuëng mo ngon ureuëng meuba-e ngon su nyang teuga-teuga.

39 Isa laju geutamong dan geupeugah ubak awaknyan, "Pakon jeuet karu that dan pakon neumoe? Aneuëk nyan hana maté; teuma jiteungét!"

40 Awaknyan jipeukém peue nyang geupeugah lé Isa nyan. Teuma laju geuyue lé gobnyan mangat awaknyan banmandum jiteubiet uluwa, dan laju geuba ma ngon ayah aneuëk nyan meunan cit ban lhée droe murit Gobnyan mangat jitamong lam kama aneuëk nyan.

41 Isa geumat jaroe aneuëk nyan dan laju geupeugah ubak aneuëk nyan, "Talita kum," nyang makna jih, "Hei aneuëk inong, ulôn peugah ubak gata: Beudôh kheueh!"

42 Aneuëk inong nyan laju jibeudôh, dan laju jijak (umu jih ka dua blaih thon.) Mandum ureuëng nyang kalon nyan lumpah hireuen!

43 Teuma Isa geutam that-that mangat hai nyan bék jipeugah sahoe. Ôh lheueh nyan laju geupeugah, "Bri kheueh makheun keu aneuëk nyan."

CHAPTER 6

Geubeudôh disinan, Isa ngon murit-murit Geuh laju geuwoe u gampông droe.

2 Bak uroe Sabat gobnyan geupeu phon seumeubeuet lam rumoh iébadat. Ramé that ureuëng disinan. Watée ureuëng-ureuëng nyang na disinan jideungoe peue nyang geupeubeuet lé Isa nyan, awaknyan hireuen lagoena. Awaknyan jipeugah, "Pat jiteumé mandum nyoe lé ureuëng nyan? Hikeumat peu kheueh nyang na bak ureuëng nyoe? Pakriban cara jih ureuëng nyoe geupeuna buet ajaéb?

3 Jihnyoe kon utôh kayée, aneuëk Maryam, dan syedara lé Yakobus, Yoses, Yudas dan Simon? Nyoe, syedara-syedara Geuh nyang inong pih na tinggai disinoe." Sabab nyan awaknyan hana jiteurimong Gobnyan.

4 Laju Isa geupeugah ubak awaknyan, "Sidroe Nabi jihoreumat dipat mantong, keucuali di gampông droe jih, dan lamkawan waréh kawöm jih dan keuluwarga jih."

5 Bak teumpat nyan Isa hana geuteumé peubuet sapeue keuhai buet-buet nyang ajaéb, nyang na geupeu puléh na padub droe ureuëng sakét deungon cara geukeubah jaroe Gobnyan atueuh awaknyan.

6 Gobnyan hireuen awaknyan hana jipeucaya. Ôh lheueh nyan Isa geujak laju u gampông-gampông nyang na sikeulileng nyan laju geuseumeubeuet.

7 Gobnyan laju geutawök ban dua blaih droe murit Geuh, laju geu utus awaknyan dua-dua droe dan geubri kuasa ubak awaknyan keu jeuet geu-use roh-roh jeuhet.

8 Laju geubri peutunyok lagée nyoe ubak awaknyan, "Bék gata ba sapeue watée gata jak nyan, seulaén tungkat. Bék gata ba peunajoh atawa baluem seudeukah, atawa péng.

9 Sôk kheueh sipatu, teuma bék gata ba dua ôn bajée."

10 Geupeugah lom, "Meunyoe gata tamong lam saboh rumoh, tinggai kheueh lam rumoh nyan sampoe óh watée gata tinggai banda nyan.

11 Teuma meunyoe gata troh bak saboh teumpat, dan ureuëng-ureuëng nyang na disinan hana jitem teurimong dan jideungoe gata, gata tinggai laju teumpat nyan. Dan gata kipah

kheueh abée nyang na bak gaki gata sibagoe peu ingat keu awaknyan!"

12 Óh ka lheueh geu amanat lé Isa lagée nyan, geujak kheueh laju ban dua blaih droe murit Gobnyan nyan. Awaknyan geujak peusampoe haba gét bahwa manusia harôh meutobat nibak desya-desya.

13 Murit-murit Isa nyan jai that geu-use roh-roh jeuhet, geusiliek minyéuk zaiton bak ureuëng sakét dan geupeu puléh awaknyan.

14 Haba-haba keuhai banmandum nyang ka teujadi nyan troh cit ubak Raja Herodes, sabab nan Isa ka meusyeuhu ho-ho mantong. Na ureuëng nyang peugah, "Nabi Yahya Pumanö ka udeb lom teuma! Nyang kheueh sabab jih Gobnyan na kuasa keu geupeubuet bandum buet nyang ajaéb nyan."

15 Teuma ureuëng-ureuëng laén jipeugah, "Geuh nyan Ilyas." Na teuma nyang peugah, "Geuh nyan Nabi, lagée sidroe lam kawan Nabi yoh jamén ilée."

16 Watée Herodes jideungoe nyan, laju jipeugah, "Pasti nyoe Nabi Yahya Pumanö nyang ka lôn reupang takue jih yoh masa ilée. Jinoenyoë jihnyan ka udeb lom!"

17 Sabab sigohlom nyan Herodes ka jiyue ureuëng-ureuëng jih keuteujak drob Nabi Yahya, dan jipeutamong gobnyan lam glab. Herodes jipeubuet lagée nyan sabab soai Herodias, peurumoh syedara jih keudroe, na kheueh Filipus. Sabab Herodes ka geumeukawen ngon Herodias,

18 dan soai keuhai nyan Nabi Yahya ka meu ulang-ulang geuteugah Herodes lagée nyoe, "Hana jeuet gata meukawen ngon purumoh syedara gata nyan!"

19 Nyang kheueh sabab jih Herodias jidam that keu Nabi Yahya dan keuneuk jipoh maté Nabi Yahya, teuma jihnyan hana hase jipeubuet hai nyan, sabab jihnyan ji ampeueng-ampeueng lé Herodes.

20 Sabab Herodes ka geuyue bak ureuëng laén jeuet jijaga Nabi Yahya nyan beujroh-jroh ideh lam glab, sabab jihnyan teumakot keu Nabi Yahya. Jihnyan jiteupeu Nabi Yahya sidroe ureuëng gét nyang geu-utus lé Po teu Allah. Dan beutôi, meunyoë Nabi Yahya geumeututoe, Herodes galak cit jideungoe, bah pih jihnyan aloh alah that watée jideungoe.

21 Akhé jih Herodias meuteumé keuseumpatan watée ulang thon Herodes. Bak watéenyan Herodes jipeuna khanuri keu banmandum peujabat manyang keurajeuen nanggroe, peuwira-peuwira dan ureuëng-ureuëng patot Galilea.

22 Nibak khanuri nyan aneuëk dara Herodias jimeunari, dan tari aneuëk dara nyan keubiet mangat that até raja Herodes meunan cit ngon jamé-jamé gobnyan. Dan Herodes laju jipeugah bak aneuëk dara nyan, "Peue nyang kah galak, lakée kheueh. Nyang gata lakéenyan teuma ulôn bri keu gata!"

23 Dan Herodes pih laju jimeujanji bak aneuëk dara nyan deungon jimeusumpah. Kheun Herodes, "Peue-peue mantong nyang gata lakée teutab ulôn bri, bah pih siteungoh nibak keurajeuen ulôn nyang na nyoe!"

24 Teuma aneuëk daranyan laju jiteubiet dan jitanyong bak ma jih, "Mak, peue nyang harôh lôn lakée bak raja nyan?" Jaweueb mak aneuëk dara nyan, "Lakée laju ulée Nabi Yahya Pumanö."

25 Aneuëk dara nyan laju jigisa ubak Herodes dan jipeugah, "Ulôn lakée ulée Nabi Yahya Pumanö neubri keu ulôn jinoenyoë cit teuma nyang teuboh ateueh talam!"

26 Watée jideungoe peue nyang jilakéenyan lé aneuëk dara nyan Herodes seudeh lumpah na. Teuma gobnyan hana hase jitulak peue nyang jilakéenyan sabab raja nyan ka jimeusumpah dikeue dum na jamé jih.

27 Deungon nyan lé raja nyan laju jipeurintah ubak peungawai jih mangat jijakcok ulée

Nabi Yahya Pumanö. Deungon nyan, sipa-i nyan laju jijak ubak peunjara, dan laju jireupang takue Nabi Yahya.

28 Óh Iheueh nyan lé sipa-i nyan laju jiba ulée nyan lam talam dan laju jijok ubak aneuëk dara nyan. Dan aneuëk daranyan laju jijok teuma atra nyan ubak mak jih.

29 Watée murit-murit Nabi Yahya jideungoe hai nyan, awaknyan laju jijak cok manyét Nabi Yahya, dan laju jipasoe lam kubu.

30 Rasui-rasui nyang geukirém lé Isa nyan óh Iheueh nyan ka geuwoe teuma, dan laju meusapat ngon Isa. Awaknyan jilapor bak Gobnyan banmandum nyang ka awaknyan peubuet dan awaknyan peurunoe.

31 Jai lagoena ureuëng nyang teuka dan jijak, akhé jih keugeu makheun mantong Isa ngon murit-murit Gobnyan hana hase. Sabab nyan Isa geupeugah ubak murit-murit Geuh, "Jak kheueh geutanyoe bak teumpat nyang sungue, nibak teumpat nyan tanyoe jeuet keudroe dan gata hase tameureuhat sikeujab."

32 Deungon na haba Isa nyan, awaknyan laju geu-ék atueuh peurahô geujak ubak teumpat nyang sungue.

33 Teuma jai that nyang kalon awaknyan geuttinggai teumpat nyan, dan jiteupeu soe awaknyan. Teuma, nibak mandum banda nyang na lam wilayah nyan, bubena ureuëng laju jijak sira jiplueng rot atueuh darat mangat leubeh awai trok awaknyan nibak Isa ngon murit-murit Gobnyan.

34 Watée Isa geutreun atueuh peurahô, laju deuh geukalon ureuëng ramé nyan. Gobnyan weueh that-that watée geungieng, lagée bubiri hana nyang rabe. Teuma Gobnyan pih ka geupeu phon peurunoe awaknyan deungon mubagoe masa-alah.

35 Watée uroe ka seupôt, murit-murit Isa geupeugah ubak Gobnyan, "Karab malam dan teumpat nyoe sungue that.

36 Leubeh gét bapak yue awaknyoe mangat jijak, mangat awaknyan jeuet teuma jijak bloe peunajoh nyang na nibak binéh-binéh gampông nyang na silingka nyoe."

37 Teuma geujawueb lé Isa, "Gata mantong nyang bri mangat awaknyan jeuet jimakheun" "O ma, peu kheueh museuti kamoe jak bloe keu ureuëng ramé nyoe ngon dua reutoh péng pirak keuteubri makheun mandum awaknyoe?" meunan kheueh geukheun lé murit-murit Isa nyan.

38 Teuma geutanyong lé Isa, "Padub boh na ruti nibak gata? Cuba jak ngieng." Oh leupah awaknyan jijak kalon, awaknyan laju jikheun, "Ruti na limong boh meunan cit eungkot na dua boh."

39 Oh Iheueh nyan Isa laju geuyue duek awaknyan banmandum atueuh naleueng nyang ijo seucara meutumpôk-tumpôk.

40 Bubena awaknyan pih laju geuduek ngon teuatoe, meutumpôk-tumpôk. Na nyang sireutôh droe saboh tumpok, dan na cit nyang limong ploh droe saboh tumpok.

41 Óh Iheuehnyan Isa laju geucok ruti nyang limong boh nyan dan meunan cit eungkot nyang dua boh, laju geutangáh u langét sira geulakée teurimong gaséh ubak Allah. Óh Iheueh nyan, ruti nyang na nyan laju geupriek-priek ngon jaroe Geuh keudroe laju geujok bak murit-murit Geuh dan geuyue jok-jok ubak mandum ureuëng nyang na disinan. Meunan cit ngon eungkot dua boh nyan geujok-jok keu awaknyan banmandum.

42 Awaknyan banmandum jiteumé makheun sampoe án troe-troe.

43 Óh Iheueh nyan peunajoh nyang na leubeh nyan laju geupeusapat lé murit-murit Isa -- banmandum nyan na dua blaih boh raga peunoh.

44 Ureuëng agam nyang pajoh ruti nyan na limong ribée droe.

45 Óh Iheueh nyan Isa laju geuyue jak banmandum murit-murit Gobnyan leubeh awai

nibak gob nyan u Betsaida nyang na di meurandeh danau, dan Gobnyan laju geuyue bak ureuëng ramé nyan mangat jiwoe.

46 Óh ka lheueh geuyue woe ureuëng ramé nyan, Isa geujak laju ubak bukét keugeujak meudoá.

47 Watée malam ka teuka, peurahô murit-murit Isa kana nibak teungoh danau, dan Isa keudroe mantong na ateueh darat.

48 Gobnyan deuh geukalon padub na hek jih awaknyan jikayoh peurahô nyan u meurandeh sabab angén teuga that jipot nyang teuka meulawan arah. Sabab nyan, na kira-kira poh lhée ngon poh nam beungoh, Isa laju geujak ubak awaknyan sira geujak ateueh ié. Dan gobnyan geujak laju siulah-ulah teuma teulewat awaknyan.

49 Watée awaknyan jingieng Isa geujak ateueh ié, awaknyan jipike Gobnyan antu,

50 deungon nyan awaknyan jiklik-klik sabab teumakot that. Sabab banmandum awaknyan na jingieng gobnyan dan awaknyan lumpah teukeujot. Teuma Isa laju geupeugah bak awaknyan, "Teunang mantong! Ulôn nyoe Isa, bék teumakot!"

51 Laju teuma Gobnyan geu-ék ateueh peurahô awaknyan, óh lheueh nyan angén pih reuda dan mandum murit-murit Isa hireuen lagoena.

52 Nyang ajaéb le sabab limong boh ruti nyan gohlom cit muphom lé awaknyan, payah that nibak awaknyan keujituóh muphom.

53 Watée katrok u meurandeh danau, awaknyan geurhom saôh di panté Genesaret.

54 Watée awaknyan geuteubiet lam peurahô, ureuëng-ureuëng ramé jikalon bahwa nyang teuka nyan na kheueh Isa.

55 Laju awaknyan jiplueng-plueng keudeh keunoe bansaboh wilayahnya, dan laju jipeuphon ba ureuëng-ureuëng sakét ateueh tika ubak Isa. Meunyoe awaknyan jideungoe Isa na bak saboh teumpat, awaknyan pih laju jiba ureuëng-ureuëng sakétnyan keunan.

56 Dipat mantong Isa teuka -- bahnya di gampông, di banda atawa di gampông -- disinan pih ureuëng-ureuëng ramé sabe jiteuka sira jikeubah ureuëng-ureuëng sakét nyan lam padang. Awaknyan laju jilakée deungon meuharab that mangat awaknyan jitem cukéh jubah Isa, bahpi ujung jih mantong. Banmandum nyang cukéh nyan, puléh mandum.

CHAPTER 7

Na saboh keulompok ureuëng Farisi dan na meupadub droe gurée agama nibak Yerusalem, jijak ubak Isa.

2 Awaknyan jingieng na meupadub droe murit Isa jipajoh bu hana ji rhah jaroe sabab nyan na kheueh peuratoran agama.

3 Ureuëng-ureuëng Farisi, meunan cit banmandum ureuëng Yahudi, seutia that jiseutôt adat istiadat indatu jih. Awaknyan hana jimakheun, sigohlom ji rhah jaroe meunurot cara-cara nyang ka teupeuteuntée.

4 Peue mantong nyang jibloe dikeudée hana jipajoh, sigohlom jirhah leubeh ilée. Dan jai that peuratoran nyang laén nibak indatu awaknyan nyang ji amai biet-biet that; miseue jih lagée teu rhah glah, cawan, dan peukakaih-peukakaih teumaga.

5 Sabab nyan kheueh ureuëng Farisi dan gurée-gurée agama nyan jitanyong ubak Isa, "Pakon murit-murit Droeneueh jipajoh bu hana ji rhah jaroe? Peue sabab awaknyan hana jiseutôt adat istiadat indatu geutanyoe?"

6 Geujawueb lé Isa, "Gatanyoe mandum ureuëng-ureuëng munafék! Beutôi that peue nyang ka geupeugah lé Nabi Yesaya keuhai gata, 'Meunoe kheueh feureuman Allah, ureuëng nyan jiseumah ulôn ngon tutoe haba, meunyoe até awaknyan jiôh nibak ulôn.

- ⁷ Hana guna awaknyan jiseumah ulôn, sabab atoran manusia nyang awaknyan peurunoe siulah-ulah nyan atoran Lôn!"
- ⁸ Peue-peue nyang geupeurintah lé Allah hana gata pakoe, dan atoran-atoran nyang jipeugét lé manusia gata mat habéh teunaga."
- ⁹ Geupeugah lom lé Isa, "Gata carông that gata tulak peurintah Allah mangat jeuet gata peuteun ajaran gata keudroe.
- ¹⁰ Nabi Musa ka geubri peurintah lagée nyoe, 'Horeumat kheueh ubak ayah dan ma gata,' dan 'Barang sigasoe nyang teunak ayah ngon ma jih, ureuëng nyan wajéb teuhuköm maté.'
- ¹¹ Teuma gata tapeurunoe lagée nyoe: Meunyoe na ureuëng jipeugah ubak ureuëng syiek jih, 'Peue nyang museuti ulôn bri keu ayah ngon ma lôn, ka ulôn bri ubak Po teu Allah,'
- ¹² deungon lagée nyan gata ka tapeubeubah ureuëng jitulông ayah ngon ma jih.
- ¹³ Jadi deungon ajaran droe gata keudroe nyang gata bri ubak ureuëng-ureuëng, gata ka gata peutan peue nyang geukheun lé Allah. Mantong jai that hai nyang lagée nyoe nyang gata peubuet."
- ¹⁴ Dan Isa geutawök lom ureuëng ramé nyan sigoe teuk geupeugah laju ubak awaknyan, "Deungoe kheueh mangat muphom!
- ¹⁵ Hana sapeue pih nyang teuka nibak luwa nyang jitamong lam ureuëng nyang meuakibat ureuëng nyan ka jeuet keu kutoe. Nyang sikeubiet jih, nyang jiteubiet nibak sidroe-sidroe ureuëng, nyan kheueh nyang teupeugah kutoe.
- ¹⁶ Jadi, meunyoe na punyueng, deungoe kheueh"
- ¹⁷ Watée Isa geuttinggai awaknyan dan geutamong lam rumoh, murit-murit Gobnyan laju jitanyong ubak gobnyan keuhai makna miseue-miseue nyan.
- ¹⁸ Laju Isa geupeugah uak awaknyan, "Peu kheueh gata gohлом cit muphom? Peu kheueh gata hana hase gata peuphom bahwa nyang jitamong lam sidroe-droe ureuëng hana hase teupeujeuet ureuëng nyan kutoe?
- ¹⁹ Sabab nyang jitamong nyan bukon rot até, teuma rot pruet, dan óh lheueh nyan jiteubiet lom." Deungoe tutoe haba lagée nyan Isa geupeugah bahwa mandum peunajoh nyan haleue.
- ²⁰ Óh lheueh nyan geupeugah lom lé Isa, "Nyang jiteubiet nibak ureuëng, nyan kheueh nyang peukuto jih nyan.
- ²¹ Sabab nibak di dalam até, jiteuka pikeran-pikeran jeuhet nyang jeuet keusabab manusia jipeubuet cabui, ceumeucue, peu maté gob,
- ²² meumukah, teumpée, ba haba fiteunah, meunan cit jipeubuet meubagoe rupa nyang jeuhet, tamak, hana adab, bingiek até, sompong, dan payah teupeurunoe.
- ²³ Mandum nyang jeuhet nyan teuka nibak dalam, dan nyan kheueh nyang jeuet keusabab manusia jeuet keu kutoe."
- ²⁴ Óh lheueh nyan Isa laju geuttinggai teumpat nyan, dan geujak laju u daerah rab ngon banda Tirus. Laju geutamong lam saboh rumoh dan hana geutem bahwa na ureuëng ji teupeu gobnyan na didaerah nyan. Teuma Gobnyan hana hase geupeusöm droe.
- ²⁵ Na sidroe ma, nyang aneuëk inong gobnyan ka jitamong roh jeuhet, jideungoe keuhai Isa. Ureuëng nyan laju jijak ubak Isa sirajisujut dikeue Gobnyan,
- ²⁶ sira geumeulakée mangat Isa geutem use roh jeuhet nyang jitamong lam tuboh aneuëk gobnyan. Inong nyan kon ureuëng Yahudi, lahé ureuëng nyan di daerah Finesia di Siria.
- ²⁷ Isa geupeugah ubak ureuëng nyan, "Aneuëk-aneuëk miet harôh teubri makheun leubeh ilée. Hana gét teucok peunajoh bak aneuëk miet teugeulawa keu asée."

28 "Teungku," kheun inong nyan, "asée-asée dimiyueb meuja pih jipajoh séueh-séueh nyang jipajoh lé aneuëk manyak!"

29 Laju geupeugah lé Isa ubak inong nyan, "Sabab peu nyang ka gata jaweueb nyan, jakwoe kheueh; roh jeuhet ka jiteubiet lam tuboh aneuëk gata!"

30 Ureuëng inong nyan laju jiwoe. Óh troh u rumoh, deuh laju jikalon aneuëk jih teu-éh ateueh teumpat éh, dan roh jeuhet beutôi-beutôi ka jiteubiet lam tuboh aneuëk jih.

31 Óh lheueh nyan Isa geuttinggai laju daerah Tirus, dan geujak lom u Danau Galilea meulalu Sidon. Geucok rot jak geuh lam daerah Siploh boh Banda.

32 Bak teumpat nyan lé ureuëng disinan laju jiba ubak gobnyan sidroe ureuëng nyang kalu ngon tulo. Awaknyan jilakée mangat Isa geukeubah jaroe Geuh ateueh ureuëng nyang hán jeuet marit dan tulo nyan.

33 Isa laju geuba ureuëng nyan keudroe jiöh nibak ureuëng ramé, laju geukeubah jaroe Gobnyan lam mandua geulinyueng ureuëng nyan. Óh lheueh nyan Isa laju geumeuludah, laju geumat lidah ureuëng nyan.

34 Óh lheueh nyan Isa laju geutangáh u langét, laju geupeuleueh nafáh teuga-teuga sira geupeugah bak ureuëng nyan, "Efata," nyang makna jih, "Teuhah kheueh!"

35 Punyueng ureuëng nyan laju teuhah dan lidah jih ka leumoh lom teuma, di ureuëng nyan pih ka jeuet jipeugah haba ngon lanca.

36 Óh lheueh nyan Isa geutam awaknyan hana geubri peugah sahoe peue nyang ka teujadi nyan. Teuma, seumaken geutam lé Isa, meutamah-tamah hainyan jipeugah keudeh keunoe.

37 Dan mandum ureuëng nyang deungoe nyan hireuen lumpah na. Awaknyan jipeugah, "Banmandum jipeugét deungon jroh! Nyang luwa biasa ureuëng tulo hase jideungoe dan ureuëng kalu jeuet jipeugah haba!"

CHAPTER 8

Hana padubna treb teuma óh lheueh nyan, na lom saboh kawan ureuëng ramé jijak meugumpôi. Sabab awaknyan hana jiba peunajoh, Isa laju geutawök murit-murit Geuh sira geupeugah,

2 "Ulôn wéueh that watée Ulôn ngieng ateueh ureuëng ramé nyoe. Ka lhée uroe treb jih awaknyan meusajan ngon Ulôn, bak saát nyoe awaknyan hana sapeue jipajoh sabab hana jiba.

3 Meunyoe ulôn yue woe awaknyan ngon pruet söh hana mungken, awaknyan teuma panson bak teungoh rot. Peue lom na awaknyan nyang teuka nibak jiöh."

4 Geujawueb lé murit-murit Isa, "Bak teumpat nyang sungue lagée nyoe, pat kheueh awaknyan jicok peunajoh nyang meumada keu ureuëng nyang ramé jih lagée nyoe?"

5 "Padubboh na ruti bak gata?" tanyong Isa. "Tujoh boh," jaweueb awaknyan.

6 Isa laju geuyueduek ateueh tanoh mandum ureuëng ramé nyan, laju geucok bantujoh boh ruti nyan laju geu kheun teurimong gaséh ubak Po teu Allah. Óh lheueh nyan geupriek-priek laju rutinyan ngon jaroe Gobnyan dan geujok laju ubak murit-murit Geuh keu jibagi-bagi ubak ureuëng ramé nyan. Teuma mandum murit-murit Gobnyan jipeubuet lagée nyang ka geupeurintah nyan.

7 Bak awaknyan na teuma padub boh eungkot nyang ubit-ubit. Isa geukheun teurimong gaséh ubak Po teu Allah ateueh eungkot-eungkot nyan, geujok ubak murit-murit Geuh mangat jibagi-bagi keu ureuëng ramé nyan.

8 Awaknyan jimakheun sampoe troe banmandum -- na kira-kira peuet ribée droe nyang

pajoh nyan. Óh lheueh nyan murit-murit Isa laju geupeusapat mandum séueh-séueh nyang leubeh jipajoh lé ureuëng ramé nyan -- na tujoh boh raga peunoh. Óh lheueh nyan barô kheueh Isa geuyue woe ureuëng ramé nyan u rumoh jih maséng-maséng,

10 seudangkan Gobnyan meusajan ngon murit-murit Geuh laju geu ék atueh peurahô geumeulayeue teuma u daerah Dalmanuta.

11 Na padub droe ureuëng Farisi jijak ubak Isa, dan laju jimeudebat ngon Gobnyan nyang meukeusut jih jikeuneuk jeubak Isa. Awaknyan jilakée mangat Isa beugeutem peuleumah buet nyang ajaéb sibagoe tanda bahwa gobnyan beutôi teuka nibak Po teu Allah.

12 Isa meukeutuët até Geuh laju geujawueub, "Peue sabab ureuëng-ureuëng jamén nyoe jilakée mangat lôn peuna buet nyang ajaéb? Hana! Ulôn hana lôn bri tanda nyang lagée nyan ubak awaknyan!"

13 Isa laju geuttinggai awaknyan disinan dan geujak ék atueh peurahô; óh lheueh nyan geujak laju u meurandeh danau nyan.

14 Murit-murit Isa tuwoe jiba ruti nyang séb. Nyang na bak awaknyan cit saboh ruti lam peurahô.

15 "Até-até kheueh teuhadab ragoe ureuëng Farisi dan ureuëng Herodes," kheun Isa ubak awaknyan.

16 Ban jideungoe nyan murit-murit Isa laju jimarit sabe keudroe-droe keuhai nyang ban geupeuingat lé Isa nyan. Awaknyan jipeugah, "Gobnyan geupeugah lagée nyan, sabab bak tanyoe hana ruti."

17 Isa geuteupeue peue nyang awaknyan peumasa alah. Sabab nyan Gobnyan laju geutanyong ubak awaknyan, "Keupeue gata peumasa alah keuhai hana ruti? Peu kheueh gata tateupeue dan gohlom cit gata muphom? Peue ka tumpôi that pikeran gata?

18 Bak gata na mata -- pakon hana gata keumalon? Bak gata na geulinyueng -- pakon hana gata deungoe? Peu kheueh hana gata ingat

19 keuhai limong boh ruti nyan ulôn priek-priek keu limong ribée droe ureuëng? Padub boh raga leubeh peunajoh nyang gata peusapat nyan?" "Dua blaih boh raga," jawueub awaknyan.

20 "Dan watée ulôn priek-priek tujoh boh ruti keu peuet ribée droe ureuëng," geutanyong lé Isa lom, "Padub boh raga nyang leubeh jipajoh nyang na gata peusapat?" "Tujoh boh raga," jawueub awaknyan.

21 "Nyan, ka lagée nyan peu kheueh gohlom cit muphom nibak gata?" kheun Isa lom.

22 Awaknyan laju troh u Betsaida. Bak teumpat nyan lé ureuëng disinan laju jiba ubak Isa sidroe ureuëng buta, dan jilakée lé awaknyan mangat Isa geutem mat ureuëng buta nyan deungan harapan mata nyang buta nyan puléh.

23 Lé Isa laju geumat bak jaroe ureuëng nyan geubahue laju u luwa banda nyan. Óh lheueh nyan lé Isa geucok ié babah Geuh keudroe laju geulabô bak mata ureuëng buta nyan, óh lheueh nyan laju geutanyong bak ureuëng nyan, "Peu kheueh ka deuh gata meungieng bak saát nyoe?"

24 Ureuëng nyan jikalon ukeue, laju jipeugah, "Nyoe. Na deuh lôn ngieng ureuëng jijak-jak; teuma deuh jih lagée bak kayée."

25 Isa geupeuduek lom jaroe Gobnyan bak mata ureuëng nyan. Goenyoë ureuëng nyan jiuseuba jimeungieng sira jibleuet siteuga-teuga jih. Mata ureuëng nyan laju puléh, dan laju jingieng banmandum nyan deungan jeulaih dan trang lumpah na.

26 Geupeugah laju lé Isa ubak ureuëng nyan, "Jakwoe kheueh, dan bék gata gisa u banda nyan."

27 Isa dan murit-murit gobnyan geujak lam gampông-gampông nyan sikeulileng Kaisarea

Filipi. Bak teungoh rot ueh Isa geutanyong ubak awaknyan, "Meunurot jipeugah lé gob, soe kheueh Ulôn nyoe?"

28 Jijaweueb lé awaknyan, "Na nyang peugah, Nabi Yahya Pumanö; na teuma nyang peugah Ilyas, dan nyang laén lom jipeugah: sidroe nibak nabi-nabi."

29 "Pakriban meunurot gata keudroe, soe Ulôn nyoe?" tanyong Isa. Geujaweueb lé Petrus, "Bapak na kheueh Raja Nyang Peuseulamat!"

30 Isa geupeuingat bak awaknyan, mangat bék jipeugah sahoe soe droe Gobnyan nyan.

31 Óh Iheueh nyan, Isa geupeu phon peurunoe mandum murit-murit Geuh bahwa Aneuk Manusia museuti jiteurimong ázeb deurita nyang jai, dan hana jiteurimong lé peumimpén-peumimpén, Peumimpén Imeum-imeum dan gurée-gurée agama. Ureuëng nyan teuma jipoh maté, teuma bak uroe nyang keu lhée Gobnyan teuma teupeubeudôh teuma.

32 Deuh that Isa geupeugah hainyan ubak murit-murit Gobnyan. Ban jideungoe lagée nyan Petrus laju jitarek Isa bak binéh, dan jiseugah Gobnyan.

33 Teuma Isa geupaleng dan geupeugah ubak murit-murit Gobnyan, laju geuseugah Petrus, "Wéeh keudeh, Peunggoda! Pikeran gata nyan pikeran manusia; kon pikeran Allah!"

34 Óh Iheueh nyan Isa geutawök ureuëng ramé nyang na disinan meusajan-sajan ngon murit-murit Gobnyan. Laju Gobnyan geupeugah ubak awaknyan, "Ureuëng nyang keuneuk seutôt Ulôn, ureuëng nyan harôh jipeutuwae ubak keupeuntengan droe jih, óh Iheueh nyan jigulam saleb gobnyan, dan laju jiseutôt Ulôn.

35 Sabab ureuëng nyang keuneuk peuteun udeb jih, ureuëng nyan teuma gadôh udeb. Teuma ureuëng nyang jikeureubeuen udeb jih keu Ulôn dan keu Haba Gét nibak Allah, teuma teupeuseulamat ureuëng nyan.

36 Peue laba jih nibak sidroe ureuëng, meunyoe bansaboh donya nyoe jeuet keumilék jih, teuma ureuëng nyan gadôh udeb jih?

37 Peu kheueh meuteumé udeb jih teutuka ngon sisuatu?

38 Meunyoe sidroe ureuëng malée jiangkée Ulôn dan meuneubeuet Ulôn bak jamén nyang jeuhet dan doraka nyoe, Aneuk Manusia pih teuma malée geuangkée ureuëng nyan, bak watée Gobnyan teuka singoh ngon kuasa Bapak Gobnyan, ji-iréng lé malaikat-malaikat nyang suci."

CHAPTER 9

"Beu gata teupeu kheueh!" kheun Isa. "Lamkawan gata nyoe na nyang hana teuma maté, sigohlom jingieng Allah geumat peurintah deungan kuasa!"

2 Nam uroe óh Iheueh nyan Isa geuba Petrus ngon Yakobus dan syedara geuh Yahya, jak peu aséng droe bak saboh gunong nyang manyang. Dikeue mata awaknyan Isa meu-ubah rupa.

3 Peukayan gobnyan ka meu-ubah putéh muble-ble. Hana meusidroe tukang dobi nyang na lam donya nyoe nyang hase ji rhah lagée nyan putéh.

4 Óh Iheueh nyan ban lhée droe murit Gobnyan jingieng Isa teungoh meututoe ngon Nabi Ilyas dan Nabi Musa.

5 Teuma Petrus laju geupeugah ubak Isa, "Pak Gurée, mangat that tanyoe bak teumpat nyoe. Bah kheueh kamoe peudong lhée boh khimah: saboh keu Bapak, saboh keu Nabi Musa, dan saboh teuk keu Nabi Ilyas."

6 Nyang sikeubiet jih Petrus hana jiteupeu peue nyang harôh jipeugah, sabab geuhnyan ngon mandua droe rakan geuh teumakot lumpah na.

- 7** Óh lheueh nyan awan pih jitron laju jipeupayong awaknyan dan nibak lam awan nyan teudeungoe su nyang jipeugah, "Nyoe kheueh Aneuëk lôn nyang ulôn gaséh. Deungoe kheueh peue nyang jipeugah!"
- 8** Bagaih that awaknyan ngieng bansikeulileng geuh, teuma hana le geukalon meusidroe pih nyang na disinan, nyang na Isa sidroe.
- 9** Watée awaknyan geutron nibak gunong nyan, Isa geupeu ingat ubak awaknyan, "Bék gata peugah bak soe mantong peu nyang ka lheueh gata ngieng bunoe sigohlom Aneuëk Manusia geupeubeudôh nibak maté."
- 10** Awaknyan taát peue nyang ka geupeusan lé Isa nyan, teuma sabe keudroe-droe awaknyan ka jipeuphon marit peue nyang geumeukeusut lé Isa deungan "udeb lom óh lheueh maté".
- 11** Teuma awaknyan laju jitanyong ubak Gobnyan, "Pakon gurée-gurée agama jipeugah bahwa Nabi Ilyas nyang leubeh ilée teuka?"
- 12** Geujawueub lé Isa, "Beutôi Nabi Ilyas leubeh ilée teuka keu geupeu béréeh peue nyang gohlom béréeh. Teuma pakriban kheueh deungan Aneuëk Manusia? Peue sabab lam Alkitab na teutuléh Gobnyan le that geurasa deurita dan jihina lé manusia?
- 13** Teuma Ulôn peugah ubak gata: Nabi Ilyas ka teuka, dan lé manusia jipeuhina Gobnyan ban galak droe. Nyan paikh that lagée nyan teutuléh lam Alkitab keuhai droe gobnyan."
- 14** Watée Isa meunan cit ban lhée droe murit Gobnyan ka meusaho lom ngon murit-murit Gobnyan nyang laén, geukalon ramé that ureuëng disinan. Na padubdroe gurée-gurée agama teungoh meudebat ngon murit-murit Isa nyang na disinan.
- 15** Meunan awaknyan jikalon Isa, awaknyan mandum teuceungang, dan laju jiplueng-plueng jijak sambot Gobnyan.
- 16** "Peue nyang gata meuseu-eue ngon gurée-gurée agama nyan?" geutanyong lé Isa bak murit-murit Geuh nyan.
- 17** Sidroe lamkawan ureuëng ramé nyan jijawueub, "Bapak Gurée, ulôn na lôn ba aneuëk droe ulôn ubak Bapak. Aneuëk lôn nyoe ka kalu sabab ka jitamong roh jeuhet.
- 18** Meunyoe roh nyan jiseurang aneuëk nyan, tuboh jih jiseumpom-seumpom bak tanoh, babah jih mukuboh-kuboh, gigo jih meuthot-thot dan bansaboh tuboh jih teugang. Ulôn lakée ubak murit-murit Bapak mangat geutem use roh jeuhet nyan, teuma awaknyan hana hase geupeubuet."
- 19** Geupeugah laju lé Isa ubak awaknyan, "Luwa biasa gata nyoe! Gata biet-biet ureuëng nyang hana peucaya. Sampoe án pajan ulôn teutab meusajan gata dan lôn saba teuhadab gata? Ba laju keunoe aneuëk nyan!"
- 20** Awaknyan laju jiba aneuëk manyak nyan ubak Isa. Meunan roh jeuhet nyan jingieng Isa, laju geupeujeuet tuboh aneuëk nyan teubot-bot dan teugang sampoe aneuëk nyan reubah meugule-gule bak tanoh. Babah jih meukuboh.
- 21** Laju Isa geutanyong bak ayah aneuëk nyan, "Ka padub na treb aneuëk nyoe lagée nyoe?" "Yoh ubit kon ka keunong lagée nyoe!" jawueub ayah aneuëk nyan.
- 22** "Ka kayém that roh jeuhet nyan keuneuk jipoh maté aneuëk nyan ngon cara jipeureubah droe lam apui atawa lam ié. Teuma meunyoe Bapak hase neutulóng, beuneugaséh kheueh kamoe ngon neutulóng kamoe!"
- 23** "Peue gata peugah? meunyoe Bapak hase?" jawueub Isa. "Peue mantong hase, asai ureuëng peucaya!"
- 24** Laju ayah aneuëk nyan jidumpék, "Tuhan, ulôn peucaya, teuma iman lôn kureueng. Tulóng kheueh ulôn mangat ulôn leubeh peucaya lom!"
- 25** Watée geungieng lé Isa ureuëng ramé ka meuhudom, laju geupeurintah bak roh jeuhet

nyan sira geupeugah, "Hei Roh tulo dan kalu, ulôn peurintah bak kah kahteubiet lam tuboh aneuëk nyoe dan bék sagai-sagai kah tamong lom lam tuboh aneuëk nyoe!"

26 Roh jeuhet nyan jiklik, dan tuboh aneuëk nyan laju meulawan-lawan sira teubot-bot, óh Iheueh nyan laju jiteubiet lam tuboh aneuëk nyan. Aneuëk nyan deuh lagée manyét sampoe ureuëng nyang meuhudom nyan jipeugah, "aneuëk nyan ka maté!"

27 Teuma Isa laju geutulông peubeudôh aneuëk nyan, dan aneuëk nyan pih ka jibeudôh.

28 Óh Iheueh nyan Isa kana di rumoh, murit-murit Gobnyan jijak laju ubak Gobnyan sira jipeugah, "Peue sabab kamoe hana hase kamoe use roh jeuet nyan?"

29 Geujawueub lé Isa, "Roh jeuhet nyang lagée nyan hana hase teu-use ngon cara peue mantong meunyoë kon ngon doá."

30 Isa dan murit-murit Gobnyan laju geuttinggai teumpat nyan dan geujak laju rot Galilea. Isa hana geutem teumpat Gobnyan jiteupeu lé gob,

31 sabab Gobnyan teungoh geupeubeuet murit-murit Geuh. "Aneuëk Manusia teuma jijok ubak kuasa manusia," meunan geupeugah lé Isa, "dan Gobnyan teuma jipoh maté, teuma bak uroe nyang keu lhée Gobnyan teuma geubeudôh!"

32 Murit-murit Gobnyan hana jituóh muphom peue nyang geupeugah lé Isa nyan, teuma awaknyan jitakot teumanyong ubak Gobnyan.

33 Awaknyan laju troh u Kapernaum. Óh ka troh u rumoh, Isa laju geutanyong ubak murit-murit Geuh, "Peue gata tanyong bak teungoh rot bunoe?"

34 Awaknyan hana jijawueub, sabab bak teungoh rot awaknyan jimeudakwa soe nyang leubeh rayeuk.

35 Isa geudeuk, dan laju geutawök bandua blaih droe murit Geuh nyan. Laju geupeugah bak awaknyan, "Ureuëng nyang keuneuk jeuet keu ureuëng lumboi sa, jihnyan bah beujeuet nyang paleng akhé dan beujeuet keupeulayan banmandum manusia."

36 Óh Iheueh nyan Isa laju geucok sidroe aneuëk manyak, laju geupeudong aneuëk nyan dikeue awaknyan banmandum. Isa geuwa aneuëk nyan sira geupeugah ubak murit-murit Gobnyan,

37 "Ureuëng nyang jiteurimong sidroe aneuëk miet lagée nyoe sabab Ulôn, saban cit ureuëng nyan ka jiteurimong Ulôn, ureuëng nyan bukon mantong ka jiteurimong Ulôn, teuma gobnyan nyang ka utus Ulôn."

38 Laju Yahya geupeugah ubak Isa, "Pak Gurée, kamoe kalon sidroe ureuëng jiuse jén ateueh nan Bapak. Dan kamoe tam ureuëng nyan sabab jihnyan bukon nibak geutanyoe."

39 Geupeugah lé Isa, "Bék gata tam jihnyan, sabab hana meusidroe pih jipeubuet buet ajaéb ateueh nan Ulôn, jeuet troh trang jipeubrok-peubrok Ulôn.

40 Sabab ureuëng nyang hana jilawan geutanyoe, saban cit jihnyan na blaih geutanyoe.

41 Ingat kheueh! Ureuëng nyang jibri ié jieb keu gata sabab gata murit Raja Nyang Peuseulamat, ureuëng nyan pasti jiteurimong upah jih."

42 "Soe nyang jeuet keusab sidroe nibak ureuëng-ureuëng nyang ubit nyoe hana jipeucaya le ubak ulôn, leubeh gét meunyoë batée geumiléng teu-ikat bak takue jih, dan teuböh lam laôt.

43 Meunyoë jaroe gata nyang jeuet gata meudesya, khoh kheueh jaroe gata nyan! Leubeh gét gata udeb ngon Po teu Allah deungan hana jaroe siblaih nibak gata deungan dua blaih jaroe tamong lam nuraka, nuraka nyan na kheueh apui nyang hu siumu masa.

44 Disinan apui hana jitem lon dan ulat hana jitem maté.

45 Dan meunyoë gaki gata nyang peujeuet gata meudesya, khoh kheueh gaki nyan. Leubeh gét gata udeb ngon siblaih gaki dikeue Allah, nibak gata udeb ngon gaki dua blaih teuma jitiek lam nuraka.

- 46** Disinan apui hana jitem lon dan ulat hana jitem maté.
- 47** Meunyoe mata gata nyang jeuet keusabab gata meudesya, cungke kheueh mata nyan! Leubeh gét gata tamong lam Donya Barô Allah deungan hana mata siblaih, nibak gata udeb ngon dua blaih mata teuma teutiek lam apui nuraka.
- 48** Disinan apui hana jitem lon dan ulat hana jitem maté.
- 49** Tieb-tieb ureuëng teuma teupeu gleh ngon apui, lagée keureubeuen nyang teupeu gleh ngon sira.
- 50** Sira nyan gét, teuma meunyoe ka jeuet keutabeue, peu kheueh mungken teupeu masen lom? Teuma, bah kheueh gata jeuet lagée sira -- udeb kheueh meusajan-sajan deungan rukon."

CHAPTER 10

Oh Iheueh nyan Isa geuttinggai laju teumpat nyan, geujak u daerah Yudea dan daerah meurandeh Krueng Yordan. Ureuëng ramé teuka lom ka meuhudom bansikeulileng Isa. Lagée nyang ka-ka Isa laju geupeubeuet awaknyan.

- 2** Na padub droe ureuëng Farisi jijak cit keunan keu jikeuneuk jeubak Isa. Awaknyan jitanyong, "Meunurot huköm agama geutanyoe, peu kheueh jeuet ureuëng jitaleuke peurumoh jih?"
- 3** Geujawueub lé Isa, "Nabi Musa peue na geubri peurintah ubak gata?"
- 4** "Nabi Musa geubri ureuëng jitaleuke peurumoh jih asai jibri surat taleuke leubeh ilée," jawueub awaknyan.
- 5** "Nabi Musa geupeurintah lagée nyan sabab gata payah that teupeurunoe," Kheun Isa ubak awaknyan.
- 6** "Teuma bak awaiphon, watée Allah geucebta manusia, Allah geupeugah lagée nyoe, 'Allah geucebta agam ngon inong.'
- 7** Nyang kheueh sabab jih ureuëng agam jitinggai ma ngon yah jih dan laju udeb meusajan ngon peurumoh jih, teuma mandua nyan ka jeuet keusaboh,
- 8** teuma, awaknyan kon le dua droe, ka jeuet keu sidroe.'
- 9** Nyang kheueh sabab jih, peue nyang ka geupeu saboh lé Po teu Allah, nyan hana jeuet jipeucré lé manusia!"
- 10** Óh ka Iheueh awaknyan geutamong lam rumoh, murit-murit Gobnyan laju jitanyong ubak Isa keuhai nyang ban Iheueh geupeugah bunoe.
- 11** Isa geupeugah ubak awaknyan, "Soe mantong nyang taleuke peurumoh jih laju jijak meukawen ngon inong laén, ureuëng nyan ka jimeumukah ngon peurumoh jih nyang phon.
- 12** Meunan cit inong nyang taleuke lakoe jih laju jijak meukawen ngon agam nyang laén, jihnyan pih ka jimeumukah."
- 13** Na ureuëng nyang ba aneuëk miet ubak Isa mangat geutem jamah dan geubri beureukat bak aneuëk nyan. Teuma lé murit-murit Gobnyan jibeungéh keu ureuëng-ureuëng nyang ba aneuëk miet nyan.
- 14** Óh geungieng hai nyan, Isa beungéh dan laju geupeugah ubak murit-murit Gobnyan, "Peubiyeu mantong aneuëk-aneuëk miet nyan jijak ubak Ulôn! Bék gata tam awaknyan, sabab ureuëng-ureuëng nyang lagée nyoe kheueh keu anggota umat Allah.
- 15** Ingat nyoe! Soe nyang hana meuhadab ubak Po teu Allah lagée sidroe aneuëk miet, ureuëng nyan hana teuma jeuet keu anggota umat Allah."

16 Óh lheueh geupeugah lagée nyan, Isa laju geuwa mandum aneuëk miet nyan, óh lheueh nyan laju geupeuduek jaroe Geuh ateueh awaknyan maséng-maséng dan geubri beureukat awaknyan.

17 Watée Isa geujak lom, na sidroe ureuëng jiplueng-plueng jijak meurumpok ngon Isa. Ureuëng nyan laju jisujut dikeue Isa sira jitanyong, "Gurée nyang jroh, peue nyang harôh lôn peubuet mangat ulôn meuteumé udeb seujati dan keukai?"

18 "Pakon gata peugah Ulôn nyoe gét?" geutanyong lé Isa. "Hana nyang gét, seulaén Po teu Allah keudroe.

19 Gata katateupeu peue-peue nyang geupeurintah lé Allah, 'Bék poh maté, bék meumukah, bék ceumeucue, bék jeuet keusaksi sulet, bék teumpipée, horeumat kheueh keu yah ngon ma gata.' "

20 "Bapak Gurée," kheun ureuëng nyan lom, "Mandum peurintah nyan ka lheueh lôn peubuet yoh muda lôn sampoe án jinoe."

21 Isa geungieng ateueh ureuëng nyan ngon gaséh sayang laju geupeugah, "Tinggai saboh teuk nyang gata peureulée. Jak peubloe laju mandum atra milék gata; gatabri kheueh péng nyan keu ureuëng gasien, dan teuma meuteumé hareuta lam syeuruga. Óh ka lheueh nyan gata jak kheueh taseutôt Ulôn."

22 Ban jideungoe Isa geupeugah haba lagée nyan, ureuëng nyan seudeh lumpah na, laju jitinggai teumpat nyan ngon até nyang hana gundah sabab jihnyan kaya lagoena.

23 Isa laju geungieng ateueh mandum murit Gobnyan sira geupeugah, "Payah that-that ureuëng kaya jeuet keu anggota umat Po teu Allah!"

24 Murit-murit Gobnyan hireuen watée jideungoe peue nyang geupeugah lé Isa nyan. Teuma geupeugah lom lé Isa, "Wahei aneuëk-aneuëk Lôn, meumang beutôi lumpah payah keu jeuet keu anggota umat Allah!

25 Leubeh mudah saboh unta jitamong lam ruhuéng jarôm nibak sidroe ureuëng kaya jitamong lam Donya Barô Allah."

26 Tutoe haba Isa nyang geupeugah lagée nyan teuhireuen-hireuen mandum murit-murit Gobnyan sampoe awaknyan jimarit sabe keudroe-droe, "Meunyoe meunan, soe nyang jeuet seulamat?"

27 Isa geungieng ateueh awaknyan dan laju geujawueb lagée nyoe, "Bak manusia nyang lagée nyan mustahe, hana mustahe bak Po teu Allah; mandum mungken meunyoe bak Allah."

28 Laju jipeugah lé Petrus, "Neungieng kheueh, kamoe ka habéh kamoe tinggai peue-peue nyang na guna kamoe jak seutôt Bapak."

29 Geupeugah lé Isa, "Peucaya kheueh: ureuëng nyang ka jitinggai binoe jih, atawa syedara jih nyang agam atawa nyang inong, meunan cit ngon ma jih, atawa ayah jih, atawa aneuëk-aneuëk jih, atawa blang ngon lampôh jih sabab jiseutôt Ulôn atawa sabab Haba Gét nibak Allah,

30 ureuëng nyan teuma jiteurimong leubeh jai bak masa jinoe. Jihnyan teuma meuteumé sireutôh goe leubeh le rumoh, syedara agam, syedara inong, ma, aneuëk-aneuëk, blang ngon lampôh, -- dan meunan cit ngon seksa. Dan singoh bak jamén nyang teuma teuka, ureuëng nyan teuma jiteurimong udeb seujati dan keukai.

31 Teuma ramé ureuëng nyang bak saát nyoe nyang phon teuma jeuet keu nyang dudoe dan ramé nyang saát nyoe nyang akhé teuma jeuet keu nyang phon."

32 Isa ngon murit-murit Gobnyan teungoh geujak u Yerusalem, Isa geujak dikeue, dan mandum murit Gobnyan habéh gundah. Meunan cit ureuëng-ureuëng nyang seutôt Gobnyan rot dilikot pih ka teumakot. Óh lheueh nyan Isa geutawök lom murit-murit

Gobnyan keudroe mantong óh lheueh nyan geupeugah lom bak awaknyan peu nyang teuma teuka atueuh Gobnyan.

33 "Deungoe kheueh," kheun Gobnyan, "Tanyoe jinoenyo teungoh tajak u Yerusalem. Nibak teumpat Aneuëk Manusia teuma jijok ubak peumimpén-peumimpén imeum dan ubak gurée-gurée agama. Gobnyan teuma jihuköm maté, óh lheueh nyan laju jijok ubak ureuëng-ureuëng nyang kon Yahudi.

34 Awaknyan teuma ji peukaru ngon jihina Gobnyan, jiludah Gobnyan, jiseksa Gobnyan, dan jisaleb Gobnyan. Teuma nibak uroe nyang keu lhée Gobnyan teuma geubeudôh."

35 Teuma Yakobus ngon Yahya, aneuëk-aneuëk nibak Zebedeus, jijak ubak Isa, "Bapak Gurée," kheun awaknyan, "Na saboh hai nyang kamoe meuharab Bapak peubuet keu kamoe."

36 "Peue nyang gata lakée jeuet lôn peuget keu gata?" geutanyong lé Isa.

37 Jijawueub lé awaknyan, "Kamoe keuneuk duek blaih uneun ngon blaih wie Bapak, meunyoe Bapak neudeuk meutakhta ngon mulia."

38 "Gata hana tateupeue peue nyang gata lakée," kheun Isa ubak awaknyan, "Peu kheueh sanggob gata jieb nibak piala peundeuritaan nyang teuma Ulôn jieb dan tatamong lam mideuen deurita nyang teuma Ulôn tamong?"

39 "Sanggob," jawueub awaknyan. Teuma Isa geupeugah lom bak awaknyan, "Beutôi gata teuma tajieb nibak piala deurita nyang teuma Ulôn jieb, dan tatamong lam mideuen deurita nyang teuma Ulôn tamong.

40 Teuma keuhai soe kheueh nyang duek blaih uneun ngon blaih wie lôn, nyan kon ulôn nyang hak peuteuntée. Po teu Allah nyang peuteuntée soe-soe nyang duek nibak teumpat nyan."

41 Watée geudeungoe lé ban siploh droe murit Isa keuhai nyan, awaknyan laju beungéh ubak Yakobus meunan cit bak Yahya.

42 Teuma Isa laju geuhôi awaknyan banmandum, laju geupeugah, "Gata tateupeue bahwa peumimpén-peumimpén bansa nyang hana jituri Allah jitindéeh rakyat jih keudroe. Dan lé ureuëng-ureuëng rayeuk jiteugon bansa jih nyan.

43 Teuma gata hana jeuet lagéenyan! Nyang sikeubiet jih, ureuëng nyang keuneuk rayeuk lamkawan jih keudroe, ureuëng nyan bah kheueh jeuet keupeulayan gata.

44 Dan ureuëng-ureuëng nyang keuneuk jeuet keu nyang lumboi sa lamkawan gata, ureuëng nyan bah kheueh beujeuet keu namiet keu mandum ureuëng.

45 Sabab, Aneuëk Manusia pih hana teuka keuteulayani. Gobnyan teuka keu geujak layani dan keugeujak jok nyawöng Gobnyan mangat teupeubeubaih dum ureuëng ramé."

46 Awaknyan laju trok u Yerikho. Dan watée Isa ngon murit-murit Gobnyan meunan cit ngon ureuëng ramé geuttinggai banda nyan, na sidroe ureuëng buta nyang teungoh jiduek bak binéh rot sira geumadée nan jih Bartemeus. Aneuëk nibak Timeus.

47 Watée ureuëng nyan jiteupeu bahwa nyang teungoh jak nyan na kheueh Isa ureuëng Nazaret, laju ureuëng nyang jikuk, "Isa, Aneuëk Daud! Neugaséh kheueh keu lôn!"

48 Ureuëng buta nyan laju jibeungéh le ureuëng ramé sira jiyue seungab. Teuma ureuëng buta nyan leubeh teuga lom jikuk, "Aneuëk Daud, neugaséh kheueh keu lôn!"

49 Teuma Isa geupiöh sira geupeugah, "Hôi laju ureuëng nyan." Teuma awaknyan jijak tawök ureuëng buta nyan sira jikheun bak ureuëng nyan, "Teunang kheueh! Gata geutawök lé Isa, beudôh laju!"

50 Ureuëng buta nyan bagaih that jibeudôh sira jirhom bajée jubah jih dan jijak laju ubak Isa.

51 "Peue nyang gata lakée jeuet Lôn peubuet ateueh gata?" Geutanyong lé Isa bak

ureuëng nyan. Ureuëng buta nyan jijawueub, "Pak Gurée, ulôn keuneuk keumalon."

52 "Jak kheueh," kheun Isa, "sabab gata peucaya keu Ulôn, gata puléh." Bak watéenyan cit teuma ureuëng nyan hase jimeungieng, dan laju jiseutôt Isa jak.

CHAPTER 11

Watée karab tō ngon Yerusalem, awaknyan troh laju bak banda Betfage dan Betania, bak gaki Bukét Zaiton. Óh troh keunan lé Isa laju geu-utus dua droe murit Gobnyan.

2 "Jak kheueh laju u gampông nyang na dikeue nyan," kheun Isa ubak awaknyan. "Meunan gata troh u gampông nyang, gata teuma tangieng na saboh aneuëk keuleudée nyang teungoh teu ikat, dan hántom na jigiduek lé gob. Gata peuleueh laju keuleudée nyan dan gata ba keunoe.

3 Dan meunyoe na ureuëng nyang tanyong bak gata peusabab gata peuleueh keuleudée nyan, gata peugah laju, 'Tuhan nyang peureulée, dan ureuëng nyan laju jijok pulang.' "

4 Teuma geujak kheueh laju mandua droe murit Isa nyan, laju geungieng na saboh aneuëk keuleudée teungoh teu ikat bak pinto rumoh bak binéh rot. Awaknyan laju geupeuleueh keuleudée nyan.

5 Ureuëng nyang dong disinan laju jitanyong ubak awaknyan, "Hei, peue gata peubuet nyan? Keupeue gata peuleueh aneuëk keuleudée nyan?"

6 Awaknyan laju geujawueub lagée nyang ka geupeugah lé Isa ubak awaknyan. Ban jideungoe haba nyan, awaknyan pih jipeubiyeu mantong keuleudée nyan jiba lé murit-murit Isa.

7 Watée ka troh ubak Isa, atueuh rhung keuleudée nyan laju jilapek ngon bajée jubah awaknyan, dan Isa laju geu-ék atueuh keuleudée nyan.

8 Ramé that ureuëng nyang jileueng bajée jubah jih atueuh rot raya, na teuma nyang tabu atueuh rot nyan ranteng-ranteng kayée nyang awaknyan cok bak lampôh.

9 Ureuëng-ureuëng nyang jak dikeue dan ureuëng-ureuëng nyang seutôt gobnyan nibak liikot, mandum awaknyan jikuk-kuk,

10 "Pujo kheueh Allah! Geubri beureukat kheueh Gobnyan nyang teuka atueuh nan Tuhan! Udeb kheueh peumeurintah Gobnyan nyang teuma teuka -- peumeurintah Nabi Daud indatu geutanyoe! Pujo kheueh Allah Nyang Mahamanyang!"

11 Akhé jih Isa troh u Yerusalem, laju geutamong u Baét Tuhan. Disinan laju geungieng bansikeulileng. Teuma uroe karab seupôt, geubeudôh sinan laju geujak u Betania meusajan-sajan ngon bandua blaih droe murit Gobnyan.

12 Óh singoh nyan, watée awaknyan teungoh geujak geuteubiet nibak Betania, Isa ka teurasa deuek.

13 Nibak jiöh leumah geukalon sibak bak ara nyang ôn jih luhu lumpah na. Laju geujak keunan sira geukalon peu kheueh na boh kayée nyan. Teuma watée Gobnyan ka troh keunan hana geuteumé sapeue, nyang na cit ôn nyang luhu, sabab bak watée nyan gohlom troh musém muboh boh ara.

14 Laju geupeugah lé Isa keu bak ara nyan, "Phon saát nyoe hana meusidroe manusia nyang teuma jipajoh boh gata nyan, hei bak ara!" Murit-murit Isa jideungoe peu nyang geupeugah lé gobnyan.

15 Óh lheueh nyan awaknyan laju troh u Yerusalem, dan Isa geujak lom u Baét Tuhan. Disinan Gobnyan laju geu-use banmandum ureuëng bloe peubloe nyang meukat disinan. Bubena na meuja teumpat ureuëng tuka péng habéh geutunggeng teungbayeueng, meunan cit deungan bangku-bangku teumpat ureuëng meukat cicém mirah pati.

16 Dan hana meusidroe pih nyang geubri idhin ubak ureuëng nyang ba peue mantong rot leuen Baét Tuhan.

17 Óh lheueh nyan Isa laju geupurunoe ureuëng-ureuëng nyang na disinan. Gobnyan geupeugah lagée nyoe, "Lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe: Feureuman Allah, 'Baét Ulôn teuma teupeugah baét teumpat meudoá keu banmandum bansa.' Teuma lé gata tapeujeuet keuteumpat eumpung seumamon!"

18 Peumimpén imeum-imeum ngon gurée-gurée agama jideungoe peu nyang geupeugah lé Isa nyan. Teuma awaknyan laju jimita jalan pakriban cara mangat jeuet Isa teupoh maté. Awaknyan jitakot keu Gobnyan, sabab banmandum ureuëng hireuen jideungoe peue nyang geupeubeuet nyan.

19 Sampoe án rab malam, Isa dan murit-murit Gobnyan laju geuttinggai banda nyan.

20 Beungoh that óh singoh nyan, watée awaknyan geujak rot bak ara nyang ka geuseurapa lé Isa nyan, deuh laju geukalon bak ara nyang ka maté troh bak ukeue-ukeue jih.

21 Dan Petrus laju teu ingat ubak peue nyang teujadi barosa. Teuma Petrus jipeugah ubak Isa, "Bapak Gurée, Bapak ngieng kheueh nyan! Bak ara nyang Bapak rapa nyan ka maté!"

22 Geujawueub lé Isa, "Peucaya kheueh ubak Po teu Allah.

23 Gata pih jeuet gata peugah ubak gunong nyoe, 'Beuteubeuôt kheueh kah hei gunong dan beuteu pupo kheueh lam laôt raya!' Hei nyan teuma teujadi keu gata; asai gata hana ragu-ragu, dan gata peucaya bahwa nyang gata peugah nyan beutôi-beutôi teujadi.

24 Sabab nyan ingat kheueh nyoe: Meunyoe gata meudoá dan gata lakée peue nyang keuneuk gata lakée, peucaya kheueh bahwa Allah ka geubri keu gata peue nyang gata lakée, teuma nyan gata tateurimong.

25 Dan meunyoe gata meudoá, teuma até gata hana mangat ubak sidroe-droe ureuëng, gata peuamphon kheueh ureuëng nyan ilée, mangat Bapak gata nyang na lam syeuruga geupeu amphon mandum desya-desya gata.

26 Meunyoe gata hana tapeuamphon ureuëng laén, Bapak gata nyang na lam syeuruga pih hana geupeu amphon bubena desya-desya gata."

27 Awaknyan geugisa lom u Yerusalem. Dan watée Isa geujak geukeulileng lam Baét Tuhan, Peumimpén Imeum-imeum, gurée-gurée agama, dan mandum peumimpén Yahudi nyang laén laju jijak ubak Gobnyan.

28 Awaknyan jitanyong, "Peue dasai jih droeneueh peubuet banmandum nyoe? Soe nyang bri hak nyan keu Droeneueh?"

29 Geujawueub lé Isa, "Ulôn keuneuk teumanyong ubak gata. Jawueub kheueh dan Ulôn teuma Lôn peugah ubak gata deungon haksoe Ulôn peubuet hainyoe.

30 Nabi Yahya Pumanö ngon hak soe, ngon hak Po teu Allah, atawa manusia?"

31 Dan di Peumimpén Imeum-imeum meunan cit deungon banmandum peumimpén Yahudi jimupakat sabe keudroe-droe. Laju awaknyan peugah, "Meunyoe tanyoe peugah, 'Deungon hak Po teu Allah,' Gobnyan teuma geupeugah, 'Pakon hana gata peucaya ubak Nabi Yahya?'

32 Teuma payah cit meunyoe tapeugah, 'Deungon hak manusia.' " Sabab awaknyan teumakot keu ureuëng ramé, sabab banmandum ureuëng ka jianggab Nabi Yahya nyan sidroe Nabi.

33 Laju jijawueub lé awaknyan, "Hana kamoe teupei." Dan Isa laju geupeugah ubak awaknyan, "Meunyoe meunan, ulôn pih hana lôn peugah ubak gata deungon hak soe banmandum nyoe ulôn peubuet."

CHAPTER 12

Oóh lheueh nyan Isa laju geupeu phon peugah haba ngon peumimpén imeum-imeum, gurée-gurée agama dan peumimpén-peumimpén Yahudi nyan. Geupeugah lé Gobnyan, "Na sidroe ureuëng nyang jipula bak anggô lam lampôh jih, lampôh nyan jipageue bansikeulileng. Óh lheueh nyan laju jikueh uruek keuteumpat jiprah ié anggô, jipeudong teuma saboh meunara keuteumpat ureuëng keumiet lampôh nyan. Óh lheueh nyan lampôh anggô jihnyan jipeusiwa ubak na padub droe ureuëng nyang buet jih jisiwa lampôh anggô óh lheueh nyan laju geujak u nanggroe laén.

2 Óh trok bak watée musém teupot boh anggô, ureuëng nyan laju geukirém sidroe peulayan gobnyan ubak ureuëng-ureuëng nyang siwa lampôh gobnyan, guna jih keu jiteurimong wase gobnyan.

3 Teuma lé ureuëng-ureuëng nyang siwa lampôh nyan laju jidrob peulayan nyan. Óh lheueh nyan laju jipoh dan barô kheueh jiyue woe ngon jaroe söh.

4 Dan ureuëng po lampôh nyan geukirém lom peulayan gobnyan nyang laén. Lé ureuëng-ureuëng nyang siwa nyan laju jipoh bak ulée peulayan nyan, óh lheueh nyan laju jiuse sira jiteunak ngon jiseurapa.

5 Ureuëng po lampôh nyang jikirém lom peulayan gobnyan nyang laén. Peulayan nyan laju jipoh maté lé awaknyan. Dan meunan kheueh sabe bubena peulayan nyang geukirém lé ureuëng po lampôh nyan jipoh lé ureuëng nyang siwa lampôh, na nyang jipoh mantong, na nyang jipoh maté.

6 Soe kheueh nyang jeuet jikirém lom lé ureuëng po lampôh nyan? Nyang na tinggai sidroe teuk, na kheueh aneuëk gobnyan keudroe nyang paleng geugaséh. Dan akhé jih aneuëk geuh nyan laju geukirém ubak ureuëng-ureuëng nyang siwa tanoh nyan. 'Pasti aneuëk ulôn nyoe jihoreumat,' geupike lé ureuëng po lampôh nyan.

7 Teuma lé ureuëng-ureuëng nyang siwa lampôh nyan laju jimarit sabe keudroe-droe, 'Nyoe pat ahli waréh jih. Jak tapoh maté jihnyan, mangat tanyoe meuteumé tacok hareuta warésan nyoe!'

8 Laju jidrob aneuëk ureuëng po lampôh nyan, dan jipoh sampoe maté. Manyét aneuëk nyan laju jitiek uluwa lampôh."

9 Laju geutanyong lé Isa, "Peu kheueh nyang harôh geupeubuet lé ureuëng po lampôh nyan? Pasti gobnyan teuka dan geupoh maté bubena ureuëng nyang siwa lampôh geuh nyan, dan óh lheueh nyan laju geuseurah lampôh nyan ubak ureuëng siwa nyang laén.

10 Gata teuntée ka lheueh gata beuet ayat Alkitab nyang teutuléh lagée nyoe, 'Batée nyang hana jipeuguna lé utôh-utôh rumoh ka jeuet keu batée nyang keuphon.

11 Nyoe kheueh buet Tuhan; nyang paleng gagah!" "

12 Teuma tukoh-tukoh bansa Yahudi nyang deungoe miseue, jiuseuha jidrob Isa, sabab awaknyan jiteupeu miseue nyan na kheueh rhoj jih keu awaknyan. Teuma awaknyan teumakot keu ureuëng ramé. Dan awaknyan laju jijak jitinggai Isa disinan.

13 Na padub droe ureuëng Farisi dan na padub droe anggota golongan Herodes jiyue jak jeubak Isa deungon cara jiteumanyong.

14 Awaknyan jijak laju ubak Isa sira jipeugah lagée nyoe, "Bapak Gurée, kamoe meuteupeue bahwa bapak na kheueh ureuëng jujoe dan hana neupakoe peundapat soe mantong. Bapak purunoé troh trang keuhai keuheundak Allah ubak manusia, sabab Bapak hana neungieng soe ureuëng nyan. Jinoe, ci kheueh Bapak peugah ubak kamoe, 'Meunurot peuratoran agama geutanyoe, peu kheueh jeuet tabayeue cukée ubak Kaisar atawa hana? Peu kheueh harôh tabayeue cukée nyan atawa bék?' "

15 Isa geuteupeue bahwa awaknyan munafék. Laju geujawueub, "Peue sabab jih gata

keuneuk jeubak ulôn? Cipeuleumah ubak ulôn saboh keupeng péng pirak."

16 Teuma awaknya laju jibri ubak Isa saboh keupeng péng pirak. Laju geutanyong lé Isa, "Gamba dan nan soe kheueh nyang na lam péng nyoe?" "Gamba dan nan Kaisar," jaweueb awaknya.

17 "Meunyoe meunan," kheun Isa, "jok kheueh ubak Kaisar peue nyang atra Kaisar, dan ubak Allah peue nyang atra Allah." Awaknya hireuen jideungoe gobnyan peugah lagée nyan.

18 Na padub droe golongan Saduki ji ubak Isa (Awaknya na kheueh golongan nyang jianut peundapat bahwa ureuëng maté hana udeb le.)

19 "Bapak Gurée," kheun awaknya ubak Isa, "Nabi Musa geutuléh huköm nyang lagée nyoe keu geutanyoe: 'Meunyoe sidroe ureuëng agam maté dan hana meu aneuëk, syedara ureuëng agam nyang maté nyan bah geumeukawen ngon inong balée nyan sibagoe gantoe tika mangat na keuturonan keu ureuëng nyang ka maté nyan.'

20 Ka lheueh na tujoh droe meusyedara, nyang tuha meukawen laju maté hana meu aneuëk.

21 Óh lheueh nyan nyang lomboi dua meukawen teuma ngon inong balée adue jih nyan, ureuëng nyan pih maté hana meu aneuëk. Hai nyang lagée nyan keunong teuma ubak syedara gobnyan nyang keu lhée,

22 dan seulanjut jih sampoe ubak nyang keutujoh. Akhé jih inong nyan keudroe nyang meuninggai donya.

23 Óh uroe dudoe, watée ureuëng maté geupeubeudôh lom teuma, peurumoh soe kheueh ureuëng inong nyan? Sabab bantujoh droe adoe aduen nyan ka jimeukawen ngon inong nyan!"

24 Geujawueb lé Isa, "Bangai that gata nyoe. Sabab gata hana muphom peue nyang teutuléh lam Alkitab meunan cit kuasa Po teu Allah.

25 Sabab meunyoe ureuëng-ureuëng nyang ka maté teupeubeudôh lom, awaknya hana meukawen le, awaknya udeb lagée malaikat nyang na lam syeuruga.

26 Dan keuhai ureuëng maté teupeubeudôh lom, peu kheueh gohlom na gata beuet lam kitab Nabi Musa keuhai tamah beulukar nyang hu jiteubiet apui nyan? Lam ayat-ayat nyan na teutuléh bahwa Po teu Allah geupeugah ubak Nabi Musa, 'Ulôn kheueh Allah Nabi Ibrahim, Allah Nabi Ishaq dan Allah Nabi Yakub.'

27 Allah nyan bukon Allah ureuëng maté. Gobnyan Allah ureuëng udeb. Gata nyoe beutôi-beutôi ka sisat!"

28 Teuka kheueh laju sidroe gurée agama jijak deungoe Isa peugah haba ngon ureuëng-ureuëng Saduki nyan. Gurée agama nyang ahli kitab Taurat nyan jikalon Isa ka geujawueb peue-peue nyang jitanyong lé ureuëng-ureuëng Saduki nyan deungan jroh dan beuna. Teuma gurée agama nyan jitanyong ubak Isa, "Peurintah nyang toh kheueh nyang paleng peunteng nibak banmandum peurintah nyang na?"

29 Geujawueb lé Isa, "Peurintah nyang phon, na kheueh: 'Deungoe kheueh, hei bansa Israel! Tuhan Po teu Allah geutanyoe, Tuhan nyan Esa.

30 Cinta kheueh ubak Tuhan Allah gata deungan sipeunoh até, deungan sigeunab jiwa gata, deungan banmandum akai gata dan deungan banmandum teunaga gata.'

31 Peurintah nyang keudua: 'Cinta kheueh seusamoe gata manusia, lagée gata cinta ubak droe gata keudroe.' Hana le peurintah nyang laén nyang leubeh peunteng nibak ban dua peurintah nyan."

32 Dan gurée agama nyan laju jipeugah ubak Isa, "Paih that lagée neupeugah nyang Bapak Gurée! Keubiet beutôi peu nyang Bapak peugah nyan: Tuhan Allah Nyang Esa,

dan hana le Allah nyang laén seulaén Allah Nyang Esa nyan.

33 Dan manusia harôh jicinta Allah deungon sipeunoh até, dan deungon banmandum ákai dan deungon banmandum teunaga nyang na bak ureuëng nyan. Dan ureuëng nyan pih harôh jicinta seusamoe jih manusia lagée jicinta droe jih keudroe. Nyan leubeh gét nibak jipeuseumah keureubeuen nyang teutot dan keureubeuen-keureubeuen nyang laén ubak Po teu Allah."

34 Isa geukalon bahwa gurée agamanyan ka geujawueb deungon jroh that. Dan Isa geupeugah ubak awaknyan, "Gata karab jeuet keu anggota umat Po teu Allah." Óh lheuehnyan hana meusidroe pih nyang jijeuet teumanyong ubak Isa.

35 Watée teungoh geuseumeubeuet lam Baét Allah, Isa geutanyong lagée nyoe, "Pakriban cara jih jipeugah lé gurée-gurée agama nyan bahwa Raja nyang ba Seulamat nyan keuturonan Nabi Daud?

36 Padahai Nabi Daud keudroe -- sabab geuilham lé Roh Allah -- geupeugah lagée nyoe, 'Tuhan meufeureuman ubak Tuhan lôn: duek kheueh blaih uneuen Lôn sampoe Ulôn peujeuet banmandum musoh-musoh Droeneueh jitaklok ubak Droeneueh.'

37 Jadi, meunyoe Nabi Daud geupeugah Raja nyang ba Seulamat nyan 'Tuhan' pakriban mungken Gobnyan keuturonan Nabi Daud?" Ureuëng ramé nyang na lam Baét Allah nyan galak that jideungoe Isa seumeubeuet.

38 Gobnyan laju geupeugah ubak awaknyan, "Até-até kheueh teuhadab gurée-gurée agama. Awaknyan galak jijak-jak ngon bajée jubah nyang panyang dan galak that jihoreumat lé gob di dalam pasai-pasai dipat nyang na ureuëng ramé.

39 Awaknyan galak that bak teumpat-teumpat nyang teuhoreumat watée jitamong lam rumoh iébadat meunan cit meunyoe bak teumpat-teumpat khanuri.

40 Buet awaknyan jipeungét inong-inong balée dan meunan cit rumoh-rumoh inong balée nyan jicok keujih. Dan keu jitôb-tôb buet jih nyang jeuhet nyan, watée jimeudoá panyang-panyang. Huköman keu awaknyan óh uroe dudoe brat lumpah na!"

41 Watée geuduek meuhadab keue ngon tông teumpat peuseumahan lam Baét Allah, Isa geupeurati ureuëng-ureuëng nyang peuseumah péng sibagoe peuseumahan jih lam tông dikeue gobnyan nyan. Jai that ureuëng kaya jipeutamong péng nyang jai lam tông nyan;

42 Óh lheueh nyan na teuma sidroe inong balée nyang gasien geujak cit keunan. Laju geupeutamong dua neuk péng teumaga, na kheueh péng glik nyang paleng ubit yuem jih.

43 Teuma Isa laju geuhôi mandum murit-murit Gobnyan sira geupeugah ubak awaknyan, "Ngieng kheueh ubak inong balée nyang gasien nyan: Leubeh jai inong balée nyang gasien nyan peutamong lam tông peuseumahan nyan nibak nyang jipeutamong lé ureuëng-ureuëng laén.

44 Sabab awaknyan nyang jibri nyang leubeh nibak hareuta jih. Teuma inong balée nyan bah kheueh jih nyan ureuëng paleng gasien jibri banmandum nyang na bak jihnyan -- na kheueh nyang paleng jipeureulée keu udeb jih."

CHAPTER 13

Watée Isa geuttinggai Baét Allah, sidroe lamkawan murit Geuh nyan jipeugah ubak Isa, "Bapak Gurée, Ci neungieng mandum bangunan-bangunan nyan, neukalon kheueh batée-batée jih. Hana wayang gagah jih!"

2 Geujawueb lé Isa, "Gata takalon bangunan-bangunan nyang rayeuk nyan, bukon? Hana meusineuk pih batée-batée nyan nyang na tinggai teususon nibak bangunan-bangunan nyan lagée sot nibak teumpat jih. Banmandum nyan teuma teureuloh sampoe

án hanco."

3 Óh lheueh nyan Isa laju geujak u Bukét Zaiton, dan duek bak teumpat nyang meuhadab keue ngon Baét Allah. Teuka laju Petrus, Yakobus, Yahya dan Andreas jijak ubak Gobnyan keu jikeuneuk marit ngon Gobnyan seucara pribadi.

4 "Ci Bapak peugah ubak kamoe," kheun awaknyan ubak Isa, "pajan bandum nyan teuma teujadi? Dan peu kheueh tanda-tanda jih nyang teutunyok ubak nyan bahwa katroh watée jih?"

5 "Waspada kheueh," jaweueb Isa, "bék sampoe gata keunong peungét.

6 Ramé that nyang teuka jiba-ba nan Ulôn deungon jipeugah lagée nyoe, 'Ulôn kheueh jihnyan!' óh lheueh nyan jijak tipée ureuëng ramé.

7 Meunyoe na gata deungoe su grám gruém dimideuen prang dan haba-haba keuhai muprang, bék teumakot. Hai-hai nyang lagée nyan keubiet teujadi, teuma hainyan bukon sibagoe tanda bahwa ka watée jih donya nyoe ka kiamat.

8 Bansa nyang saboh teuma jimuprang jilawan bansa nyang laén. Nanggroe nyang saboh teuma jimuprang ngon nanggroe nyang laén. Dipat mantong teuma na geumpa bumoe dan bala deuke luwa biasa. Banmandum nyan na kheueh awai nibak nyang teuma teujadi, saban lagée sakét nyang jirasa lé ureuëng inong nyang keuneuk peulahé aneuëk.

9 Gata harôh beu até-até, sabab gata jidrob dan jibahue ubak kantô-kantô mahkamah agama. Gata jipoh lam rumoh-rumoh iébadat. Gata teuma jiba jak meuhadab ubak peunguasa-peunguasa dan raja-raja sabab gata murit Ulôn. Dan watée nyan kheueh watée jih nibak gata keu gata meusaksi keuhai Ulôn keu awaknyan.

10 Haba Gét nyang teuka nibak Po teu Allah nyan bah teutabu leubeh dilée ubak banmandum bansa.

11 Dan meunyoe gata jidrob dan jiba ubak kantô mahkamah agama, bék gundah keuhai peue nyang teuma gata peugah. Meunyoe ka troh watée jih keu gata peugah haba, peugah laju peue nyang teupeugah ubak gata óh troh bak watée jih. Sabab tutoe haba nyang gata peugah nyan bukon haba gata keudroe, teuma atra nyan teuka nibak Roh Allah.

12 Ureuëng teuma jikhianat syedara jih keudroe keu jipoh maté. Nyan pih teuma teujadi lamkawan ayah ngon aneuëk. Aneuëk miet teuma jilawan mak ngon yah jih, dan jiseurah awaknyan keu jipoh maté.

13 Gata teuma jibanci lé mandum ureuëng sabab gata murit Ulôn. Teuma ureuëng nyang meuteuen sampoe án akhé, ureuëng nyan teuma teupeuseulamat."

14 "Gata takalon 'Keujeuhetan nyang Jipeuhanco' jidong bak teumpat nyang hán jeuet jidong le jih nyan. (Catetan keu peumbaca: peurati kheueh peue makna jih!) Bak masanyan ureuëng nyang na di Yudea bah jiplueng u gunong-gunong.

15 Ureuëng nyang na ateueh bubong rumoh bék jitron dan jitamong lam rumoh jih keu jijakcok sapeue-sapeue.

16 Ureuëng nyang mantong na di lampôh bék jiwoe keu jijakcok bajée jubah jih.

17 Lumpah yo ngon teumakot luwabiasa bak ureuëng inong nyang teungoh mume dan mak-mak nyang mantong geupeumom aneuëk manyak!

18 Meudoá kheueh mangat hai-hai nyang lagée nyan bék sampoe teujadi watée musém ujeuen.

19 Bak uroe-uroe nyang lumpah teumakot ngon yo nyan teuma keusosahan nyang gohlom na teujadi, yoh phon Po teu Allah geupeujeuet donya nyoe sampoe bak uroe, dan hana teuma teujadi lé nyang lagée nyan bagoe.

20 Meunyoe Po teu Allah hana geupeupaneuk masa nyang lagée nyan, teuma hana

meusidroe pih nyang na seulamat. Lé sabab umat Gobnyan, Allah geupeupaneuk masa nyang lagée nyan.

21 Bak watée nyan meunyoe sidroe ureuëng jipeugah ubak gata, 'Ngieng kheueh, Raja Peuseulamat nyan na disinoel' atawa, 'Ngieng, Gobnyan na disinan!' -- bék kheueh gata patéh ubak ureuëng nyan.

22 Sabab ureuëng-ureuëng peuseulamat peuleusu dan nabi-nabi peuleusu teuma teuka. Awaknyan jipeubuet buet-buet nyang luwa biasa dan buet-buet nyang ajaéb keu jipeungét gob meunyoe na mungken, umat Po teu Allah cit teuma.

23 Jadi, waspada kheueh! Banmandum nyan ka ulôn peugah ubak gata sigohlom hainyan teujadi."

24 "Óh ka lheueh leuseusoe masa nyang sosah nyan, mata uroe teuma jeuet keuseupôt, dan buleuen hana le meuahya.

25 Bintang-bintang di langét teuma rhot u bumoe, dan bubena nyang mat kuasa di angkasa raya teuma ka-ák ka-ok hana meuteuntée.

26 Bak masa nyan Aneuék Manusia teuma deuh teukalon teuka rot lam awan deungon kuasa raya dan keuagongan gobnyan.

27 Gobnyan teuma geukirém malaikat-malaikat keu geupeusapat umat nyang geupiléh nibak ban peuet boh sagoe ujung bumoe, nibak ujung-ujong bumoe sampoe troh ubak ujung-ujong langét."

28 "Cok kheueh peulajaran nibak bak ara. Meunyoe ranteng-ranteng jih ijo dan leumiek, dan ka jipeuphon meutarôk, gata tateupeue bahwa musém khueng ka rab teuka.

29 Meunan cit meunyoe gata ngieng hai-hai nyan teujadi, gata tateupeue bahwa watée jih ka rab that.

30 Beutateupeue kheueh! Banmandum peuristiwa nyoe teuma teujadi sigohlom ureuëng-ureuëng nyang udeb bak saát nyoe maté banmandum.

31 Langét ngon bumoe hanco, teuma haba ulôn teutab na siumu masa."

32 "Bah pih meunan, hana meusidroe pih jiteupeu pajan uroe jih dan pajan teuma jeuem jih. Malaikat-malaikat nyang na lam syeuruga hana, dan Aneuék pih hana, teuma Bapak mantong nyang teupeue.

33 Ngon sabab nyan, gata harôh meujaga-jaga dan waspada, sabab gata hana tateupeue pajan watée jih.

34 Keuadaan jih na kheueh lagée sidroe ureuëng nyang tinggai rumoh jih dan jijak laju u teumpat nyang jiôh. Rumoh jih nyang jitinggai jiyue ubak namiet-namiet jih mangat ji urôh dan jijaga, dan geubri tugaih ubak awaknyan maséng-maséng. Ubak ureuëng nyang jaga babah pintoe, jipeu ingat mangat jijaga beugét-gét.

35 Sabab nyan, gata harôh meujaga-jaga, sabab gata hana tateupeue pajan ureuëng po rumoh nyan jiwoe -- mungken watée uroe seupôt, mungken watée teungoh malam, mungken bak watée suboh, atawa mungken bak watée mata uroe teubiet.

36 Meunyoe jihnyan teuka hana teusangka-sangka, bék kheueh sampoe jikalon gata teungoh teu éh dan teungét.

37 Peue nyang ulôn peugah nyoe ubak gata, ulôn peugah cit ubak mandum ureuëng laén: meujaga-jaga kheueh!"

CHAPTER 14

Dua uroe treuk Uroe raya Paskah dan Peurayaan Ruti hana Meuragoe. Peumimpén Imeum-imeum dan gurée-gurée agama teungoh jimita jalan pakriban cara Isa nyan beuteudrob deungan cara seungab-seungab, dan keu jikeuneuk poh maté Gobnyan.

2 "Teuma bék tapeubuet nyan watée peurayaan," kheun awaknyan, "sabab teuka karu nyang luwa biasa."

3 Bak watée Isa kana di Betania, bak rumoh Simon nyang yoh masa ilée ka keunong peunyakét kulét nyang paleng parah, na sidroe ureuëng inong jijak ubak Gobnyan. Ureuëng inong nyan na jiba saboh kaca minyéuk mangat bée nyang jipasoe lam kaca þualam nyang paleng meuhái yuem jih. Watée Isa teungoh geuduek sira geumakheun, ureuëng inong nyan laju jipeubeukah kaca nyan óh lheueh nyan jicok minyéuk nyan laju jiro atueuh ulée Isa.

4 Na padub droe ureuëng nyang na bak teumpat nyan jiteuka beungéh jih laju jimarit sabe keudroe-droe, "Hana manfaát minyéuk mangat bée nyan jiböih-böih sia-sia?

5 Minyéuk nyan jeuet jipeubloe ngon yuem leubeh nibak lhée reutôh péng pirak, dan péng jih jeuet jibri keu ureuëng gasien!" Ngon sabab nyan awaknyan beungéh keu ureuëng inong nyan.

6 Teuma geupeugah lé Isa, "Peubiyeu mantong! Keupeue gatanyoe tapeusosah jihnyan? Inong nyan ka jipeubuet buet nyang jroh lom teupujoe keu Ulôn.

7 Ureuëng gasien sabe na di teungoh-teungoh gata, tieb-tieb watée meunyoe gata tem jeuet gata tulóng awaknyan. Teuma ulôn hana siumu masa na meusajan ngon gata.

8 Ureuëng inong nyoe ka jipeubuet peue nyang jeuet jipeubuet. Jihnyoe ka jipeusiab keu ulôn ngon minyéuk mangat bée sibagoe jipeutamong ulôn lam jrat sigohlom troh bak watée.

9 Peucaya kheueh! Ban sigom donya, dipat mantong Haba Gét nibak Allah jipeusampoe, peue nyang jipeubuet lé ureuëng inong nyoe teuma jipeugah sibagoe keunangan keu inong nyoe."

10 Dan Yudas Iskariot, sidroe lamkawan dua blaih droe murit Isa, jijak ubak Peumimpén Imeum-imeum ngon tujuan keu jikhianat Isa.

11 Awaknyan galak that-that watée jideungoe haba nyan, dan awaknyan jimeuanji teuma jibri péng ubak Yudas. Phon watée nyan Yudas laju jimita keuseumpatan keu jikhianat Isa.

12 Bak uroe keuphon watée Peurayaan Ruti Hana Meuragoe -- bak watée ureuëng teungoh jisie bubiri Paskah -- murit-murit Isa jitanyong ubak Gobnyan, "Dipat nyang Bapak galak mangat kamoe peuhidang peunajoh Paskah keu Bapak?"

13 Isa laju geuyue dua droe ureuëng nibak awaknyan, "Jak kheueh laju u banda, disinan na sidroe ureuëng agam nyang teungoh jiba saboh tima meuasoe ié, ureuëng nyan teuma meurumpok ngon gata. Seutôt kheueh ureuëng nyan

14 u rumoh nyang jitamong dan peugah kheueh ubak ureuëng po rumoh nyan, 'Bapak Gurée geutanyong, dipat teumpat Gobnyan dan murit-murit Geuh keu teumpat geupajoh peunajoh Paskah.'

15 Ureuëng nyan teuma jitunyok ubak gata saboh kama nyang paleng luwah dibagian ateueh. Kama nyan ka teuatoe, leungkab ngon mandum peurabot. Peusiab kheueh mandum bak teumpat nyan keu geutanyoe."

16 Dan bandua droe murit Isa nyan pih laju jijak u banda. Óh troh keunan laju meurumpok banmandum paih that lagée nyang ka geupeugah lé Isa. Dan awaknyan pih laju geupeu siab peunajoh Paskah.

17 Watée ka malam, Isa teuka laju keunan ngon bandua blaih droe murit Geuh.

18 Teungoh awaknyan geuduek sira geumakheun, geupeugah lé Isa, "Deungoe ulôn

peugah: Sidroe ureuëng lamkawan gata nyoe, nyang bak saát nyoe na jimakheun meusajan ngon Ulôn jikhianat Ulôn."

19 Ban jideungoe nyan, mandum murit-murit Isa seudeh lumpah na. Dan lé murit-murit Isa nyan laju jitanyong sidroe-droe ubak Gobnyan, "Teuntée bukon ulôn nyang Bapak peugah nyan?"

20 Geujawueub lé Isa, "Jihnyan na sinoe lamkawan gata nyang dua blaih droe nyoe, nyang pajoh bu saboh pingan ngon Ulôn.

21 Beutôi Aneuëk Manusia teuma maté lagée nyang na teutuléh lam Alkitab. Teuma lumpah that cilaka ureuëng nyang khianat Aneuëk Manusia nyan! Leubeh gét keu ureuëng nyan meunyoe jih hana lahé lam donya nyoe!"

22 Watée awaknyan teungoh geumakheun, Isa laju geucok ruti dan peugah doá syukoe ubak Po teu Allah. Óh lheueh nyan laju geupriek-priek rutinyan ngon jaroe Gobnyan, dan laju geubri ubak mandum murit-murit Gobnyan sira geupeugah, "Cok dan pajoh kheueh, nyoe kheueh tuboh ulôn."

23 Óh lheueh nyan laju geucok saboh ciriek nyang meuasoe ié anggô. Laju geumeudoá syukoe ubak Po teu Allah, dan ciriek nyang meuasoe ié anggô nyan laju geujok ubak murit-murit Geuh. Óh lheueh nyan awaknyan mandum jijieb ié anggô nyan.

24 Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak awaknyan, "Nyoe kheueh darah ulôn nyang teupeusah janji Po teu Allah, darah nyang teurö keu ureuëng ramé.

25 Peucaya kheueh: Ulôn hana lôn jieb lé ié anggô nyoe, sampoe bak watée jih ulôn jieb ié anggô nyang barô meusajan ngon gata lam Donya Barô Bapak Ulôn."

26 Óh lheueh nyan awaknyan laju meunyanyoe saboh ca-e puja ngon pujoe. Dan Óh lheueh nyan awaknyan laju geujak u Bukét Zaiton.

27 Óh lheueh nyan Isa geupeugah ubak awaknyan, "Gata banmandum teuma gata plueng gata tinggai Ulôn. Sabab lam Alkitab na teutuléh lagée nyoe, 'Po teu Allah teuma geupoh maté tukang meurabe Gobnyan, dan kawan bubiri Gobnyan teuma meucrebre saboh sahoe.'

28 Teuma óh ka lheueh ulôn geupeubeudôh lom, teuma lôn jak leubeh awai nibak gata u Galilea."

29 "Hán jeuet," jawueub Petrus, "Bah kheueh awaknyan banmandum jitinggai Bapak, ulôn hana sagai-sagai lôn tinggai Bapak."

30 "Ingat," geupeugah lé Isa, "bak malam nyoe cit teuma, sigohlom manök jiku-uék dua goe, gata ka lhée goe gata iengkeue keu ulôn."

31 Geujawueub lé Petrus ngon su nyang pasti, "Bah kheueh ulôn maté meusajan-sajan ngon Bapak, sagai-sagai hana lôn peugah bahwa ulôn hana lôn turi Bapak!" Meunan cit ngon murit-murit nyang laén lagée nyan cit jipeugah.

32 Laju awaknyan troh bak saboh teumpat nyang nan jih taman Getsemani, dan Isa laju geupeugah ubak murit-murit Gobnyan, "Gata duek kheueh disinoe ulôn keuneuk jak meudoá siat."

33 Dan Isa laju geupakat Petrus, Yakobus, dan Yahya jak meusajan ngon gobnyan. Gobnyan ka jipeuphon teuka seudeh apoh apah.

34 "Até Ulôn seudeh lumpah na," kheun Isa ubak awaknyan, "Rasa jih lagée keuneuk maté Ulôn nyoe. Tinggai kheueh disinoe dan meujaga-jaga kheueh!"

35 Isa geujak leubeh jiôh lom laju geudugom bak tanoh sira geumeu doá. Lam doá gobnyan geulakée meunyoe jeuet bék geurasa saát deurita nyan.

36 "Bapak, ôh Bapak," kheun Gobnyan, "Hana sapeuepih nyang mustahe nibak Droeneueh Bapak. Neubot kheueh deurita nyoe nibak Ulôn. Teuma bék kheueh neuseutôt

keuheundak Ulôn seulaén keuheundak Droeneueh ôh Bapak."

37 Óh ka lheueh nyan Isa geugisa dan geungieng murit-murit Gobnyan ka habéh teuéh-éh dan teungét banmandum. Laju geupeugah ubak Petrus, "Simon, peu kheueh gata teungét? Ban sijuem, gata hana hase meujaga-jaga?"

38 Dan Isa laju geupeugah ubak awaknya, "Meujaga-jaga kheueh, dan meudoá kheueh mangat gata hana gata rasa cubaan nyan. Keubiet beutôi roh gata jipeubuet buet nyang beuna, teuma gata hana hase sabab tabiat manusia nyan leumoh."

39 Sigoe teuk Isa geujak meudoá ngon tutoe haba doá Geuh nyan saban lagée nyang ka lheueh bunoe.

40 Óh lheueh nyan laju geugisa ubak murit-murit Geuh dan geukalon awaknya mantong teuéh ngon teungét, sabab mata awaknya teungét that-that. Teuma awaknya hana jiteupeu peue nyang harôh jipeugah ubak Isa.

41 Watée Isa geuriwang ubak awaknya nyang keu lhée goe jih, laju geupeugah, "Peu kheueh mantong gata éh dan meureuhat? Kaseb nyan! Watée jih ka troh Aneuëk Manusia jiseurah lam jaroe ureuëng-ureuëng meudesya.

42 Beudôh kheueh, jak geutanyoe tajak. Ngieng! Ureuëng nyang khianat ulôn ka troh jiteuka!"

43 Teungoh Isa mantong geupeugah haba, teuka kheueh Yudas, sidroe lamkawan dua bliah droe murit Geuh nyan. Meusajan-sajan ngon jihnyan teuka cit teuma ureuëng ramé nyang laén sira jiba peudeueng dan banie kayée. Awaknya jikirém lé peumimpén imeum-imeum, gurée-gurée agama dan peumimpén-peumimpén Yahudi.

44 Yudas nyang khianat nyan ka jibri tanda ubak ureuëng nyang keuneuk drob gobnya. "Ureuëng nyang ulôn côm eunteuk," nyan kheueh ureuëng jih, "drob Jihnyan dan ba laju Jihnyan deungon teukawai nyang leubeh rapat."

45 Watée Yudas ka troh keunan, jihnyan laju jijak ubak Isa sira jipeugah, "Bapak Gurée!" óh jikheun meunan laju jicôm Isa.

46 Dan di ureuëng-ureuëng nyang jak meusajan ngon Yudas nyan laju jidrob Isa sira jiranté jaroe Gobnya.

47 Teuma sidroe ureuëng nyang na lamkawan nyan lajujisut peudeueng jih dan ngon peudeueng nyan laju jihayôn ateueh namiet imeum agong sampoe ôn punyueng ureuëng nyan putôh.

48 Dan Isa laju geupeugah ubak awaknya, "Peu kheueh Ulôn nyoe ureuëng jeuhet, sampoe gata jak keunoe sira gata ba peudeueng ngon banie kayée keu gata drob Ulôn?

49 Tieb-tieb uroe Ulôn na lôn seumeubeuet lam Baét Allah dikeue gata keudroe, dan gata hana tadrob ulôn. Teuma beutôi ka seuharôh jih lagée nyan, mangat teujadi peue nyang ka teutuléh lam Alkitab."

50 Banmandum murit Isa jiplueng jitenggai Gobnya keudroe disinan.

51 Na sidroe ureuëng muda, nyang jingui siôn ija keungon tob tuboh jih, jiseutôt Isa nibak likot. Ureuëng ramé keuneuk jidrob ureuëng nyan,

52 teuma di ureuëng nyan lajujisuet ija nyang na bak tuboh nyan, dan jiplueng laju ngon badan teulon.

53 Isa laju jiba u rumoh imeum agong. Disinan banmandum peumimpén imeum, peumimpén Yahudi dan gurée-gurée agama ka meusapat.

54 Petrus jiseutôt Isa rot jiôh sampoe jitamong ubak leuen rumoh imeum agong. Nibak teumpat nyan laju jiduek jimeu adeueng bak binéh apui meusajan-sajan ngon sidadu-sidadu peungawai.

55 Peumimpén Imeum-imeum dan banmandum Mahkamah Agama jiuseuha jimita

bukeuti-bukeuti keuhai buet nyang salah nyang ka geupeubuet lé Isa mangat jeuet jipeu rhot huköman maté ateueh Gobnyan. Teuma nyang jimita lé awaknyan hana jiteumé meusaboh bukeuti pih.

56 Jai that-that saksi nyang jitawök mangat jeuet jibri keuteurangan peuleusu keuhai Isa, teuma banmandum keusaksian awaknyan meubeda sidroe ngon nyang laén.

57 Dan na padub droe saksi laju jidong dan jipeugah keusaksian peuleusu keuhai Isa,

58 "Na kamoe deungoe jipeugah lé ureuëng nyoe lagée nyoe, 'Ulôn teuma lôn reuloh Baét Allah nyang jipeugét lé manusia nyoe, dan lhée uroe óh lheueh nyan, teuma lôn peudong nyang laén nyang bukon jipeugét lé manusia.' "

59 Teuma peue-peue nyangjisaksi lé ureuëng nyan hana saban keusaksian nyang sidroe ngon nyang laén.

60 Teuma imeum agong laju jidong dikeue awaknyan dan laju jitanyong ubak Isa, "Pakon hana gata jawueeb peue-peue nyang jitudöh nyan keu Gata?"

61 Isa seungab mantong, hana geuseuôt sapeue. Dan imeum agong nyan laju jitanyong sigoe teuk ubak Gobnyan, "Peu kheueh gata Raja nyang ba Seulamat, Aneuék Po teu Allah Nyang Mahasuci?"

62 "Ulôn kheueh nyan," jawueeb Isa, "dan gata banmandum teuma gata ngieng Aneuék Manusia geuduek blaih uneuen Allah Nyang Mahakuasa dan geuteuka lam awan nibak langét!"

63 Ban jideungoe lagée nyan imeum agong laju jipriek-priek peukayan gobnyan sira jipeugah, "Hana peureulée lé saksi!

64 Gata banmandum ka gata deungoe tutoe haba jih nyang jihujat Po teu Allah. Jinoenyoë peue keuputosan droeneueh?" Awaknyan banmandum jicok keuputosan bahwa Isa nyan salah, dan patot teuhuköm maté.

65 Dan laju lé na padub droe ureuëng jiludah Isa, dan awaknyan laju jitôb mata Gobnyan sira jipoh gobnyan, óh lheueh nyan laju jipeugah, "Ci peugah, soe nyang poh gata?" Dan ureuëng-ureuëng peungawai nyan pih sajan cit jipoh Isa.

66 Petrus mantong na dileuen rumoh imeum agong nyan, na sidroe inong deundayang imeum agong nyan jijak keunan.

67 Watée jingieng Petrus teungoh meu adeueng bak binéh apui, laju jikalon gét-gét bak muka Petrus dan laju jipeugah, "Gata nyoe kon meusajan ngon Isa ureuëng Nazaret nyan?"

68 Petrus ji-iengkeue ngon jisanggah. "Ulôn hana lôn teupeu dan hana muphom peue nyang gata peugah nyan," kheun Petrus ubak dendarayang nyan. Jibeudöh sinan Petrus jijak laju ubak babah pintoe geureubang rumoh imeum agong nyan. Bak watée nyan, manôk pih jiku-uék.

69 Deundayang inong nyan jingieng lom ubak Petrus, dan jipeugah teuma ubak ureuëng-ureuëng nyang na disinan, "Ka beutôi dan hana salah le, jihnyoe na kheueh ureuëng awaknyan!"

70 Petrus teutab ji-iengkeue dan jisanggah lom. Hana treb teuma óh lheueh nyan, ureuëng-ureuëng nyang na disinan jipeugah lom ubak Petrus, "Hana jeuet gata iengkeue lé ka beutôi gata na kheueh ureuëng awaknyan, sabab gata nibak Galileal!"

71 Laju Petrus jimeusumpah-sumpah sira jipeugah, "Ulôn hana lôn turi ureuëng nyang Gata peugah nyan!"

72 Bak watée nyan manôk pih jiku-uék nyang keu dua goe. Dan Petrus teuingat Isa ka lheueh geupeugah ubak gobnyan, "Sigohlom manôk jiku-uék nyang keu dua goe, gata ka lhée goe gata iengkeue keu Ulôn." Teuma Petrus pih laju geumo musök-musök.

CHAPTER 15

Ban beungoh that, banmandum Mahkamah Agama, meunan cit Imeum-imeum ulée, peumimpén-peumimpén Yahudi dan gurée-gurée agama bagaih that jimeurok pakat. Awaknyan laju jibeuleunggu Isa Almaseh, dan jiba laju ubak Pilatus.

2 Pilatus laju jitanyong ubak Isa, "Peu kheueh beutôi gata raja ureuëng Yahudi?" "Meunan kheueh kheun gata," jawueb Isa.

3 Imeum-imeum ulée laju jipeugah ubak Pilatus keuhai buet-buet nyang salah nyang ka geupeubuet lé Isa.

4 Laju jitanyong lom lé Pilatus ubak Isa, "Peu kheueh hana cit gata jawueb, ci gata peugah? Kalon kheueh, padub na jai jih tudohan nyang awaknyan tudoh atueuh Gata!"

5 Teuma Isa sagai-sagai hana geutem jawueb le sampoe Pilatus hireuen lumpah na.

6 Tieb-tieb na Peurayaan Paskah, lazem jih Pilatus jipeuleueh sidroe ureuëng huköman meunurot nyang jipiléh lé rakyat.

7 Lam peunjara, lamkawan ureuëng-ureuëng beurontak nyang jipoh maté ureuëng bak watée na karu ka-ak ka-ok, na sidroe ureuëng nyang nan jih Barabas.

8 Ureuëng ramé ka meusapat nibak teumpat nyan dan jilakée laju ubak Pilatus mangat jipeuleueh sidroe ureuëng huköman lagée nyang ka-ka.

9 Laju jitanyong lé Pilatus ubak awaknyan, "Peu kheueh gata tem, jeuet ulôn peuleueh keu gatanyoe raja ureuëng Yahudi nyan keu gata?"

10 Sabab Pilatus jiteupeu bahwa Imeum-imeum ulée nyan jiseurah Isa ubak gobnyan sabab Imeum-imeum nyan bingiek até.

11 Teuma lé Imeum-imeum ulée laju jipiteunah ureuëng ramé mangat Pilatus jipeuleueh Barabas keu awaknyan.

12 Teuma jipeugah lom lé Pilatus ubak ureuëng ramé nyan, "Meunyoe meunan, peue nyang harôh lôn peusaneut atueh ureuëng nyang gata peugah raja ureuëng Yahudi nyan?"

13 Sira jikuk-kuk ureuëng ramé nyan jipeugah, "Saleb laju ureuëng nyan!"

14 "Teuma peue nyang ka jipeubuet nyang salah lé Ureuëng nyoe?" jitanyong lé Pilatus bak ureuëng ramé nyan. Laju awaknyan jikuk-kuk nyang leubeh teuga lom, "Saleb laju ureuëng nyan!"

15 Pilatus keuneuk peumangat até ureuëng ramé nyan, teuma laju jipeuleueh Barabas keu awaknyan. Óh lheueh nyan jiyue laju bak ureuëng laén mangat jiseunuét Isa, laju jijok keu jisaleb.

16 Isa laju jiba lé sidadu-sidadu ubak kantô peungadelan nibak meuligoe gubunur. Óh lheueh nyan banmandum pasokan jiyue meugumpôi.

17 Óh lheueh nyan lé awak nyan laju jipeungui bajée jubah ungu keu Isa, dan jipeugét mahkota nibak ranteng-ranteng nyang meuduro, óh lheueh nyan laju jipeuseuôn bak ulée Isa.

18 Óh ka lheueh nyan awaknyan laju jibri saleuem ubak Gobnyan, "Delat Po Raja ureuëng Yahudi!"

19 Ulée Isa laju jiseukok ngon tungkat, óh lheueh nyan laju jiludah Gobnyan dan jiseumah sujut dikeue Gobnyan.

20 Óh ka lheueh jihina Isa lagée nyan, bajée jubah ungu nyan laju jisuet lé awaknyan dan jipeusok laju bajée Gobnyan keudroe. Óh lheueh nyan laju jiba Isa uluwa keu jijak saleb.

21 Bak teungoh rot ueh awaknyan jipaksa bak sidroe ureuëng jiyue gulam saleb Isa. Ureuëng nyan ban teuka nibak gampông keuneuk jak u banda. (Nan ureuëng nyan

Simon, -- asai jih di Kirene -- ayah nibak Alexander dan Rufus.)

22 Isa laju jiba ubak teumpat nyang nan jih Golgota, makna jih, "Teumpat bruek ulée".

23 Bak teumpat nyan awaknya jikeuneuk bri ubak Gobnyan ié anggô nyang ka meujampu ngon mur, teuma Isa hana geutem jieb ié anggô nyan.

24 Óh lheueh nyan awaknya lajujisaleb Isa, dan peukayan Gobnyan laju jibagi-bagi ngon cara jiundi mangat teuteupeu jeumba maséng-maséng awaknya.

25 Watée ji saleb Isa nyan poh sikureueng beungoh.

26 Bak pucak saleb nyan jituléh ngon tulésan keuhai peu nyang jitudôh keu Isa nyan, su jih na kheueh lagée nyoe: "Raja Ureuëng Yahudi".

27 Meusigoe ngon Isa na teuma awaknya saleb dua droe ureuëng peurampok; sidroe bliah uneuen dan sidroe teuk bliah wie Gobnyan.

28 Deungon na lagée nyan ka jeuet kheueh lagée na teutuléh lam Alkitab; na kheueh: "Gobnyan jianggab saban lagée ureuëng-ureuëng jeuhet."

29 Ureuëng-ureuëng nyang na jijak rot nyan jiasek-asek ulée sira jihina Isa. Jipeugah lé awaknya lagée nyoe, "Hei, kah nyang keuneuk reuloh Baét Allah dan kahpeudong teuma lam timpo lhée uroe.

30 Ci kah tron atueh saleb nyan dan laju kahjak peuseulamat droe!"

31 Meunan cit deungon imeum-imeum ulée dan gurée-gurée agama jihina Isa. Awaknya jimarit sabé keudroe-droe, "Jihnyan jipeuseulamat ureuëng laén, teuma droe jih keudroe hana hase jipeuseulamat!

32 Meunyoe jihnyan raja Israel, Raja nyang ba Seulamat, bah kheueh jihnyan jinoe jitron nibak saleb nyan, mangat kamoe ngieng dan kamoe patéh keu jihnyan!" Ureuëng-ureuëng nyang saleb meusajan ngon Isa nyan pih jihina Gobnyan.

33 Watée cot uroe timang, bansaboh nanggroe nyan ka seupôt hán deuh sapeue.

34 Dan óh ka troh poh lhée seupôt, Isa geuklik sira geudumpék ngon su nyang teuga, "Eloi, Eloi, lama sabakhtani?" Nyang makna jih, "Allah Po, Allah Po, pakon Droeneueh neutinggai Lôn?"

35 Na padub droe ureuëng nyang na disinan jideungoe su geuklik nyan, dan laju jipeugah, "Deungoe kheueh nyan, Ureuëng nyan teungoh jihôi Elia!"

36 Sidroe ureuëng lam kawan awaknya bagaih that jijak cok bungöng kareueng, bungöng kareueng nyan jipeunom laju lam ié anggô masam. Óh lheueh nyan bungöng kareueng nyan laju jilat bak ujung reunong, dan jisunyueng laju bak bibi Isa, sira jipeugah lagée nyoe, "Preh ilée, bah tangieng peu kheueh Elia teuka jijak neutron Jihnyan bak kayée saleb nyan."

37 Óh lheueh nyan Isa geuklik lom, dan Gobnyan pih meuninggai donya.

38 Ija tirée nyang na meugantung bak Baét Allah teupriek dua phon di atueh sampoe u miyueb.

39 Panglima nyang na jidong dikeue saleb nyan, deuh jikalon pakriban Isa meuninggai. Dan laju jipeugah lé panglima nyan lagée nyoe, "Biet-biet that ureuëng nyoe na kheueh Aneuëk Allah!"

40 Disinan na cit padub droe ureuëng inong nyang na jikalon peue nyang ka teujadi nyan nibak jiöh. Lamkawan inong nyan na Salome, Maryam Magdalena, dan Maryam mak Yakobus nyang muda dan Yoses.

41 Awaknya kheueh ureuëng-ureuëng nyang seutôt dan nyang tulöng Isa watée Gobnyan na di Galilea. Dan jai that mantong ureuëng-ureuëng inong nyang laén nyang na bak teumpat nyan nyang ka teuka u Yerusalem meusajan-sajan ngon Isa.

42 Uroe karab malam watée Yusuf nibak Arimatea teuka. Ureuëng nyan anggota

Mahkamah Agama nyang jihoreumat le gob. Dan Gobnyan pih teungoh geupreh-preh pajan masa jih Po teu Allah geupeu phon mat peurintah sibagoe Raja. Uroe nyan na kheueh uroe peusiab-siab (na kheueh uroe sigohlom uroe Sabat) Sabab nyan ngon hana teumakot Yusuf laju geujak meuhadab ubak Pilatus dan laju geulakée manyét Isa.

44 Pilatus hireuen that watée jideungoe bahwa Isa ka meuninggai donya. Jadi gobnyan laju geuyue ubak ureuëng laén mangat jijak hôi keumandan pasokan dan jitanyong ubak ureuëng nyan peu kheueh Isa ka treb meuninggai donya.

45 Óh ka lheueh jideungoe peue nyang ka jilapor lé keumandan pasokan nyan, barô kheueh jibri lé Pilatus mangat Yusuf geujakcok manyét Isa nyan.

46 Dan Yusuf pih laju geubloe ija lineun nyang haloh keu ija kapan dan óh ka lheueh geupeutron manyét Isa, laju geubalot ngon ija nyan. Óh lheueh nyan gobnyan laju geukeubah manyét nyan lam saboh kubu nyang geupeugét lam bukét batée. Óh lheueh nyan laju geugule sineuk batée nyang rayeuk keu ngon tób babah pintoe kubu nyan.

47 Maryam Magdalena dan Maryam mak si Yoses geukalon pat Isa jipeukubu.

CHAPTER 16

Watée uroe Sabat ka seuleusoe, Maryam Magdalena, Maryam mak Yakobus dan Salome geujak bloe meubagoe jeunéh reumpah-reumpah keu geuboh minyéuk atueuh manyét Isa.

2 Ban seuboh buta watée mata uroe ka jiteubiet, uroe nyang keuphon aleuhat nyan, awaknyan laju jijak ubak kubu Isa.

3 Bak teungoh rot ueh awaknyan jimarit sabe keudroe-droe, "Soe kheueh nyang tem tulóng tanyoe mangat jeuet batée nyang teutôb pintoe kubu Isa nyan hase teupeusée?" Sabab batée nyan rayeuk lumpah na. Teuma watée awaknyan ka troh keunan laju jingieng batée nyan ka meugule.

5 Dan awaknyan pih laju jitamong lam kubu nyan. Lam kubu nyan, bliah uneuen, deuh awaknyan kalon sidroe ureuëng muda nyang geungui bajée jubah putéh teungoh geuduek disinan, dan awaknyan teukeujot lumpah na.

6 Ureuëng muda nyang geupeugah lagée nyoe, "Bék teumakot! Ulôn lôn teupeu gatanyoe tajak mita Isa ureuëng Nazaret nyang ka maté teusaleb nyan. Gobnyan hana disinoe. Gobnyan ka geubeudôh! Ngieng kheueh, nyoe teumpat awaknyan peuéh Gobnyan."

7 Jinoenyoe jak laju, dan peutroh kheueh haba nyoe ubak murit-murit Gobnyan, meunan cit ubak Petrus, peugah lagée nyoe, 'Gobnyan geujak leubeh awai nibak gata u Galilea. Disideh gata teuma gata ngieng gobnyan, lagée nyang ka lheueh geupeugah ubak gata.' "

8 Ban jideungoe habanyan awaknyan laju jiteubiet lam kubu nyan dan laju jiplueng sabab teukeujot dan teumakot. Awaknyan hana jipeugah sahoe hai nyan sabab teumakot.

9 Ureuëng-ureuëng inong nyan laju jijak ubak Petrus dan rakan-rakan gobnyan, laju jipeugah ngon singkat banmandum nyang ka geupeugah ubak awaknyan lé ureuëng muda nyan.

10 Óh ka lheueh nyan, Isa keudroe rot murit-murit gobnyan geujak peusampoe phon di timu sampoe u barat haba nyang suci dan abadi keuhai keuseulamatan nyang keukai.

11 Teuma watée awaknyan deungoe bahwa Isa ka udeb, dan bahwa Maryam ka lheueh geukalon Gobnyan awaknyan hana peucaya.

12 Óh lheueh nyan Isa laju geupeuleumah droe ubak dua droe murit Gobnyan deungan cara nyang laén. Nyan teujadi watée ban dua droe ureuëng nyan teungoh jijak bak saboh gampông.

13 Teuma awaknyan laju jigisa dan jijak peugah laju ubak rakan-rakan geuh nyang laén. Teuma di rakan-rakan nyang laén nyan teutab hana jipatéh.

14 Akhé jih, Isa geupeuleumah droe ubak ban siblaih droe murit Gobnyan, bak watée awaknyan teungoh jimakheun. Isa geusapa awaknyan sabab awaknyan kureueng iman lom kreueh that ulée sampoe hana jipatéh ubak ureuëng-ureuëng nyang ka lheueh jikalon keudroe bahwa Isa udeb.

15 Dan laju Isa geupeugah ubak awaknyan, "Gata jak kheueh laju bansigom donya dan peusampoe kheueh Haba Gét nibak Allah nyan keu banmandum umat manusia.

16 Ureuëng nyang hana peucaya teuma teuhuköm. Teuma ureuëng nyang peucaya dan teupumanö, ureuëng nyan teuma seulamat.

17 Sibagoe bukeuti bahwa awaknyan jipeucaya, gata teuma ta use bubena roh jeuhet ateueh nan Ulôn; awaknyan jimeututoe lam basa-basa nyang hana awaknyan teupeu.

18 Meunyoe awaknyan jimat uleue atawa ji jieb ié tuba, ateueh awaknyan hana keunong bala. Meunyoe awaknyan jikeubah jaroe ateueh ureuëng-ureuëng sakét, ureuëng nyang sakét nyan teuma puléh."

19 Óh ka seuleusoe Isa geupeugah haba ngon awaknyan, Gobnyan laju teubeuôt u syeuruga. Disideh gobnyan geumat peurintah meusajan ngon Po teu Allah.

20 Teuma le murit-murit Gobnyan laju jijak peusampoe haba seulamat nyang teuka nibak Po teu Allah nyan ho-ho mantong. Dan Tuhan pih geumubuet meusajan-sajan ngon awaknyan dan geubri bukeuti keuhai buet-buet nyang ajaéb bahwa peue-peue nyang awaknyan peusampoe nyan na kheueh beutôi.

For other languages please go to www.wordproject.org